БҮХЭ ДЭЛХЭЙН ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЭ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган

№ 168 (5839)
АВГУСТЫН 24
СРЕДА
1949 он

Сэн 20 мүнгэн

2
Государственная ордена Ленина БИБЛ СССР

Колхозно ба совхозно ниитын ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэб тухай парти, правительствын түүхэтэ тогтоолоор зоригжуулагдаһан бидэнэр, социалистическэ малажалые хүгжөөхэ хэрэгтэ 1949 онние шэнэ амжалтануудаар суурхуулан тэмдэглэхэбди.

(Нүхэр И. В. Сталинда Бурят-Монголой АССР-эй колхознигууд, МТС болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болон хүдөө ажахын научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудай ба һуралсалай газарнуудай хүдэлмэрилэгшэдэй өльгөөһэн бэшэгһэ).

Бурят-Монголой АССР-эй колхознигууд, МТС болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болон хүдөө ажахын научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудай ба һуралсалай газарнуудай хүдэлмэрилэгшэдһөө

МОСКВА, КРЕМЛЬ

СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ нүхэр И. В. СТАЛИНДА

Хүндэтэ Иосиф Виссарионович!

Бурят-Монголой АССР-эй колхознигууд, МТС болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болон хүдөө ажахын научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудай ба һуралсалай газарнуудай хүдэлмэрилэгшэд Танда, советскэ арадай агуусхэ вождь ба багшада, өөрынгөө хадуун зүрхэнэй амар мэндые ба һайн һайхан хүсэдые хүргэнэ.

Нэгэ жэлэй урда тээ, манай республикын 25 жэлэй алдарта ойн үдэр, Танда Бурят-Монголой ажалшадай бэшэһэн бэшэг соо бидэнэр, республикын малажалай хүдэлмэрилэгшэд республикын хүдөө ажахын гол һалбари—малажалые хурдан түргэнөөр хүгжөөхын тулада, бүхы хүсэеэ гаргахабди, орондоо мяха, тоһо, һү, нооһо болон малажалай бусад продуктнуудые ехээр үгэхэбди гэжэ уялга абаа һэмди.

Эдэ уялганууда дүүргэхын түлөө тэмсэжэ, республикын колхозууд ба совхозууд 1948 ондо эбэртэ бодо малайнгаа тоо толгойе 12,6 процент, хони, ямаа—14,0 процент, гахайнуудые—121,2 процент, шубуудые—48,1 процент олошоруулһан байна.

1948 ондо республикын колхозууд болон совхозууд үрэндэ мяха, тоһо, һү, брынзэ, үндэгэ тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэжэ, эдэ продуктнуудые 1947 онойхидо орходоо ехээр тушаагаа.

Үнгэрэгшэ жэлдэ республикын зарим аймагууд, олохон колхозууд, фермэнүүд болон түрүү малшад малажал хүгжөөлгэдэ бүри ехэ амжалтануудые туйлаа гэбэл:

Кяхтын аймагта колхозно ниитын эбэртэ бодо малай тоо толгой 19,4 процент, хони, ямаа—20,2 процент, гахайнууд —172,5 процент, шубууд—86,2 процент олошорһон байха юм;

Мухаршэбэрэй аймагта колхозно ниитын эбэртэ бодо малай тоо толгой 19,1 процент, хони ямаад—16,1 процент, гахайнууд—152,3 процент, шубууд—87,7 процент олошорһон байгаа;

Кяхтын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз дотор 100 эхэ мал бүриһөө 101 тугал, 211 хурьган абтаһан байха юм. Фуражна үнеэн бүриһөө һү хаалга дунда зэргээр 1320 литр болоо;

Иволгын аймагай 17-дохи партсъездын нэрэмжэтэ колхоз дотор 100 эхэ мал бүриһөө 98 тугал, 140 хурьган абтаа. Фуражна үнеэн бүриһөө һү хаалга дунда зэргээр 1456 литр болоо;

Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой үнэй-товарна фермэ дээрэ 100 үнеэн бүриһөө 101 тугал абтаһан, фуражна үнеэн бүриһөө 1840 литр үнэн һаагдаһан байгаа;

Кабанскын аймагай «Красный партизан» колхозой һүнэй-товарна фермэ дээрэ 100 үнеэн бүриһөө 105 тугал абтаһан, фуражна үнеэн бүриһөө 1031 литр һүн һаагдаһан байгаа;

Бичурын аймагай «Красное знамя труда» колхозой хониной фермэ дээрэ 100 эхэ хонин бүриһөө 105 хурьган абтаһан, хонин бүриһөө 2,4 килограмм нооһон хайшалагдаһан байха юм;

Яруунын аймагай «Улаан туяа» колхозой хониной фермэ дээрэ 100 эхэ хонин бүриһөө 107 хурьган абтаһан, хонин бүриһөө 2,1 килограмм нооһон хайшалагдаһан байна;

Тарбагатайн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гахайн фермэ дээрэ эхэ гахай бүриһөө 29 поршоонхо абтаһан ба бүрин бүтэнөөр түлжүүгдэһэн байха юм;

Зөөграйн аймагай 18-дахи партсъездын нэрэмжэтэ колхозой гахайн фермэ дээрэ эхэ гахай бүриһөө 25 поршоонхо абтаһан ба бүрин бүтэнөөр түлжүүлэгдэһэн байна.

Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой һаалиша-малшад,—ехэ һү һаахын түлөө республиканска социалистическэ мүрысөө эмхидэгшэд—Гарма Очирова, Будажап Буянтуева, Долгоржап Цырендоржиева гэгшэд үнеэн бүриһөө 100 литр һү һааһан байха юм;

Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой һаалиша-малшан Димидма Банзаракшиева өөртөө даалгагдаһан 10 үнеэнһээ 10 тугал абаһан, үнеэн бүриһө 1659 литр һү һааһан байна;

Торгин аймагай «Авангард» колхозой хонишон Софья Мункуева 100 эхэ хонин бүриһөө 123 хурьга абаһан, хонин бүриһөө 3 килограмм нооһо хайшалаһан байха юм;

Хэжэнгын аймагай «Коммунтерн» колхозой хонишон Мыдыгма Ринчинова 100 эхэ хонин бүриһөө 102 хурьга абаһан, хонин бүриһөө 2,4 килограмм нооһо хайшалһан байна;

Мухаршэбэрэй аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой гахайшан Наталья Варфоломеева эхэ гахай бүриһөө 26 поршоонхо абаһан ба бүрин бүтэнөөр түлжүүлһэн байха юм;

Сэлэнгын аймагай 18-дахи партсъездын нэрэмжэтэ колхозой луговод Андрей Батышев гэгшэ өөрынгөө звеногоор 100 гектар хадалан дээрэһээ гектар бүриин 26 центнер үбһэ, 5 гектар талмайһаа гектар бүриин 111 центнер үбһэ хуряажа абаһан байна.

Республика дотор социалистическэ мүрысөөн дээр бүри үргэдэнэ, малай тоо толгой олошоруулха ба ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ талаар эрхим амжалта туйлаһан, малажалай түрүүшүүлэй зэргэнүүд олонхорно.

Гүнсахан 1948 ондо республикын Министрнүүдэй Совет болбол «Республикын эрхим малшан» гэһэн үндэтэ нэрэзэргэ 600 гаран колхознигууд ба колхозницануудта олгоо.

Зүгөөр, бидэнэр туйлаһан амжалтануудаараа минута соошье һанаагаа амарнагүйбди. Дайнай һүүлдэ малажалые хүгжөөхэ зам дээрэ миил түрүүшын алхамуудые хээбди, манай хүдэлмэридэ дутуу дунданууд үшөө олон бии гэжэ һайн ойлгонобди.

Бүхы советскэ арадтал адли, бидэнэр, Бурят-Монголой хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд, 1949—1951 онуудта колхозно ба совхозно ниитын ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ тушаа СССР-эй Министрнүүдэй Советэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй баталһан гурбан жэлэй түсэб хадаа манай социалистическэ Эхэ ороной экономическа хүсэ шадалые саашадань бэхижүүлхэ тухай, советскэ ороной ажалшадай материальна тэниглэн байдалые дээшэлүүлхэ тухай большевистскэ партиин, советскэ правительствын, нүхэр Сталин, Танай анхарал оролдолгын шэнэ гэршэ мүн гэжэ ехэхэн баяртайгаар угтаабди.

Хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ мүнөө партиин ба үрэнэй гол шухала зорилго мүн болгошо малажалые бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ зорилгые нэрэтэй түратэйгөөр дүүргэхын тулада бүхы хүсэеэ, дүй дүршэлөө, эрдэм шадабаряа гаргахабди гэжэ бидэнэр, нүхэр Сталин, Таниие найдуулнабди.

1949 ондо колхоз бүхэн ашаг шэмэтэ малай дүрбэнһөө доошо бэшэ фермэтэй (эбэртэ бодо малай, хониной, гахайн, шубуунай) болохынь ба декабриин 5 хүрэтэр—Сталинска Конституциин үдэр болотор—ниитын ашаг шэмэтэ бүхы түрэлэй мал үсхэбэрилхэ түсэбөө дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхынь тулада тэмсэхэбди.

Малайнгаа үүлтэрые, малай байра байдал ба тэжээлые, мүн тэрэшэлэн харууһыень бүхы хэмжээгээр һайжаруулха, үхэлһөө ба һубайрһанһаа малай хоролто болодог ябадалые усадхаха тушаа бүхы хэмжээнүүдые абаха, малай ороннние эмхитэйгээр үнгэргэхэ, малые искусственна аргаар үрэжүүлгые үргэнөөр ябуулха гэжэ үгээ үгэнэбди.

Тэжээл бэлэдхэлые ба малажалай фермэнүүд дээрэхи хүшэр хүдэлмэрние механизацилгые үргэнөөр нэбтэрүүлхэбди, малдаа дулаан ба дулаалагдаһан байрануудые барилга үргэнөөр ябуулхабди, малажалдаа тон ойрын сагта тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын зорилгоор, сабшалан хадалангай ба тэжээлэй культурануудай үндэр ургаса абахын түлөө тэмсэхэбди.

СССР-эй Министрнүүдэй Советэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй баталан абаһан, колхозно ба совхозно ниитын ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй (1949—1951 онуудай) түсэбые нигта һайнаар зүбшэн хэлсээд, бидэнэр, Бурят-Монголой АССР-эй колхознигууд, МТС болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болон хүдөө ажахын научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудай ба һуралсалай газарнуудай хүдэлмэрилэгшэд, малажалые хүгжөөлгэдэ 1949 ондо удаадахи показательнуудые туйлаха гэһэн уялга абанабди:

КОЛХОЗУУДТА НИИТЫН ЭБЭРТЭ БОДО МАЛАЙ ТОО ТОЛГОЙ ОЛОШОРУУЛХА, АШАГ ШЭМЫЕНЬ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ ТУХАЙ

Бүхы дээрээ республика дотор эбэртэ бодо малай тоо толгой 16 процентһээ доошо бэшээр олошоруулха. 100 үнеэн бүриһөө 85-һаа үсөөн бэшэ тугал абаха, һү һааха түсэбтэ даалгабариие 5 процентһээ доошо бэшээр үлүүлэн дүүргэхэ.

Зарим аймагууд, түрүү колхозууд болон фермэнүүд бүри ехэ уялганууде абана гэбэл:

Курумканай аймагай колхозууд эбэртэ бодо малай тоо толгойе 18 процентээр олошоруулха, 100 үнеэн бүриһөө 90-һээ үсөөн бэшэ тугал абаха, һү һааха түсэбые 12 процентһээ доошо бэшээр үлүүлэн дүүргэхэ гэбэ;

Сэлэнгын аймагай колхозууд—эбэртэ бодо малай тоо толгойе 17 процентээр олошоруулха, 100 үнеэн бүриһөө 90-һээ үсөөн бэшэ тугал абаха, һү һааха түсэбтэ даалгабариие 10 процентһээ доошо бэшээр үлүүлэн дүүргэхэ.

Зарим аймагууд, түрүү колхозууд болон фермэнүүд бүри ехэ уялганууде абана гэбэл:

Зэдын аймагай колхозууд хони, ямаадай тоо толгойе 27 процентээр олошоруулха, 100 эхэ хонин бүриһөө 105 хурьга абаха, хонин бүриһөө дунда зэргээр 2 килограммһаа доошо бэшэ нооһо хайшалха гэһэн уялга абаба;

Хориин аймагай колхозууд— хони ямаадай тоо толгой 25 процентээр олошоруулха, 100 эхэ хонин бүриһөө 105 хурьга абаха, хонин бүриһөө дунда зэргээр 2 килограммһаа доошо бэшэ нооһо хайшалха;

Бичурын аймагай «Красное Знамя труда» колхозой хониной фермын хүдэлмэрилэгшэд,—100 эхэ хонин бүриһөө 160 хурьга абажа түлжүүлхэ, дунда зэргээр хонин бүриһөө 2,5 килограммһаа доошо бэшэ нооһо хайшалжа абаха;

Мухаршэбэрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой хониной фермын хүдэлмэрилэгшэд—100 эхэ хонин бүриһөө 150 хурьга абаха, хонин бүриһөө дунда зэргээр 2,3 килограммһаа доошо бэшэ нооһо хайшалха;

Кударын аймагай «Красная заря» колхозой хониной фермын хүдэлмэрилэгшэд—100 эхэ хонин бүриһөө 135 хурьга абаха, хонин бүриһөө дунда зэргээр 2,5 килограммһаа доошо бэшэ нооһо хайшалха.

КОЛХОЗУУДТА НИИТЫН ГАХАЙНУУДАЙ ТОО ТОЛГОЙ ОЛОШОРУУЛХА БА АШАГ ШЭМЫЕНЬ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ ТУХАЙ

Бүхы дээрээ республика дотор ниитын гахайнуудай тоо толгой 70 процентээр олошоруулха, эхэ гахай бүриһөө 14-һөө үсөөн бэшэ поршоонхо абаха.

Бичурын аймагай колхозууд гахайн тоо толгойе 135 процентээр олошоруулха, эхэ гахай бүриһөө 15-һаа үсөөн бэшэ поршоонхо абаха, мяха тушаалгада оруулан гүрэндэ тушаахын тулада 300-һаа үсөөн бэшэ гахайнуудые шахаха зуураа, шахаха сагай эсэс хүрэтэр гахай бүриин дунда зэргын амидын шэгнүүрые 85 килограммһаа доошо бэшэ болгохо гэһэн уялга абаа;

Заиграйн аймагай «Красный опытник» колхозой гахайн фермын хүдэлмэрилэгшэд—эхэ гахай бүриһөө 18 поршоонхо абаха;

Кударын аймагай «Красный строитель» колхозой гахайн фермын хүдэлмэрилэгшэд—эхэ гахай бүриһөө 17 поршоонхо абаха гэбэ.

КОЛХОЗУУДТА НИИТЫН ШУБУУН АЖАЛЫЕ ХҮГЖӨӨХЭ ТУХАЙ

Бүхы дээрээ республика дотор шубуудые гурба дахин олошоруулха.

Мухаршэбэрэй аймагай «Красный Заган» колхозой шубуунай фермын хүдэлмэрилэгшэд—шубуудай тоо толгой олошоруулха түсэбые үлүүлэн дүүргэхэ, жэлэй эсэстэ 1200 шубуутай болохо байна.

Тарбагатайн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой шубуунай фермын хүдэлмэрилэгшэд шубуудай тоо толгой олошоруулха түсэбые үлүүлэн дүүргэхэ, жэлэй эсэстэ 1100 шубуутай болохо байна.

МАЛАЙ БАЙРА БАРИХА, МАЛАЖАЛАЙ ФЕРМЭНҮҮД ДЭЭРЭ ХҮШЭР ХҮДЭЛМЭРИИЕ МЕХАНИЗАЦИЛХА ТУХАЙ

1949—1950 онуудай үбэлэй үедэ колхозуудай ниитын бүхы малые дулаан ба дулаалагдаһан байрануудаар хангаха. Энэ оной октябриин 1-һээ ороһотонгүй малай бии бүхы байрануудые зайнабариха, 5 мянган эбэртэ бодо малай багтаха байрануудые, 15 мянган хони, ямаадай багтаха байра, 2 мянган гахайн багтаха байра, 80 мянган шубуунай багтаха байра шэнээр бариха.

Малажалдахи хүшэр хүдэлмэриин үндэй, плангаяа тэжээл малда эдюулхээр бэлдэхэ, үһаар хангаха, байрануудые сэбэрлэхэ хүдэлмэриинүүдэй механизациие, электричествын хүсөөр үнеэ һаалга ба хони хайшалалгые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ.

ТЭЖЭЭЛ ҮИЛЭДБЭРИЛГЫЕ ЕХЭДХЭХЭ БА ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛГЫЕ МЕХАНИЗАЦИЛХА ТУХАЙ

Үбһэ хуряаха болон тэжээл силосовалха хүдэлмэриие богонихон болзор соо, таряа хуряалгын эхилтэр дүүргэхэ. Хаарын сабшалангай гектар бүриһөө дунда зэргээр 11 центнерһээ доошо бэшэургаса абаха. Бүдүүн ба шэмэтэ тэжээлнүүдые бэлдэхэ түсэбөө колхоз бүхэндэ, аймаг бүхэндэ үлүүлэн дүүргэхэ, 1948 онойхидо орходоо хаарын сабшалангһаа нэгэ хахад дахин ехэ үбһэ хуряаха ба хоёр дахин ехэ силос хэхэ.

Таримал ногооной ургаса гектарһаа 30 центнерһээ бага бэшые абаха, гектарһаа 120 центнерһээ доошо бэшэ корнеплодуудые абаха ябадал хангаха.

Таряа тушааха уялгаяа, үрһэнэй фондануудые хаалгаяа дүүргэхэ үнэйнь һүүлээр колхозуудта сроонно-фуражна фоннуудые малажалай хэрэгсэлдэ зорюулан байгуулха.

150 мянган гектарһаа бага бэшэ талмай дээрэ сабшалан ба бэлшээри һайжаруулха.

Республикын МТС-үүдэй хүсөөр 30 мянган гектарһаа доошо бэшэ талмай дээрэ үбһэ сабшаха, 25 мянган тонно тэжээл силосовалха, 5 мянган гектар талмай дээрэ сабшалан ба бэлшээриие шугы бургааһанһаа сэбэрлэхэ, 4,5 мянган гектар талмай дээрэ сабшалан ба бэлшээриин намагые хатааха.

Зарим аймагууд ба колхозууд бүри ехэ уялганууде абана гэбэл:

Байкало-Кударын аймагай колхозууд — 1500 гектар хээрын сабшалангай гектар бүриһөө 25 центнер, тиихэдэ үлэгшэ талмайһаань гектар бүриин 14 центнер үбһэ хуряаха гэһэн уялга абана;

Түнхэнэй аймагай колхозууд 2500 гектар хээрын сабшалангай гектар бүриһөө 30 центнер, тиихэдэ үлэгшэ талмайһаань гектар бүриин 15 центнер үбһэ хуряаха;

Иволгын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин колхознигууд—хээрын сабшалангай 60 гектар талмайн гектар бүриһөөнь 40 центнер, тиихэдэ үлэгшэ талмайһаань гектар бүриин 20 центнер үбһэ хуряаха;

Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин колхознигууд—хээрын сабшалангай 30 гектар талмайһаа гектар бүриһөөнь 50 центнер, тиихэдэ үлэгшэ талмайһаань гектар бүриин 15 центнер үбһэ хуряаха;

Сэлэнгын аймагай 18-дахи партсъездын нэрэмжэтэ колхоз дотор Андрей Батышевай луговодческо звено—хээрын сабшалангай 5 гектар талмайһаа гектар бүриин 120 центнер, 100 гектар талмайн гектар бүриһөөнь 30 центнер, тиихэдэ үлэгшэ талмайһаань гектар бүриин 15 центнер үбһэ хуряаха.

СОВХОЗУУДТА МАЛАЖАЛЫЕ ХҮГЖӨӨХЭ ТУХАЙ

Совхозуудай эбэртэ бодо малай тоо толгой 16 процент, хонидые —33 процент олошоруулха, 100 эхэ мал бүриһөө 95 тугал, 105 хурьга абаха. Мяха тушаалгада оруулан тушаагдаха эбэртэ бодо малай нэгэ толгойн амидын шэгнүүрые 300 килограмм, хонидой—40 килограмм, гахайнуудай —90 килограмм хүргэхэ. Дунда зэргээр хонин бүриһөө 2,5 килограммһаа доошо бэшэ нооһо хайшалха.

Тэрэ тоодо:

Яруунын мяханай совхозой хүдэлмэрилэгшэд — эбэртэ бодо малай тоо толгой 18 процент олошоруулха, 100 үнеэн бүриһөө 100-һаа үсөөн бэшэ тугал абаха. Мяха тушаалгада оруулан тушаагдаха эбэртэ бодо малай нэгэ толгойн дунда зэргын амидын шэгнүүрые 400 килограмм хүргэхэ;

Боргойн хониной совхозой хүдэлмэрилэгшэд—эбэртэ бодо малай тоо толгой 19 процент, хонидые —34 процент олошоруулха, 100 эхэ мал бүриһөө 95-һаа үсөөн бэшэ тугал ба 105 хурьга абаха. Мяха тушаалгада оруулан тушаагдаха нэгэ хониной амидын шэгнүүрые дунда зэргээр 45 килограмм хүргэхэ. Хонин бүриһөө дунда зэргээр 2,5 килограммһаа доошо бэшэ нооһо хайшалха;

Республикын совхозуудай малшад малайнгаа үүлтэрые, малай байра байдал ба тэжээлые, мүн тэрэшэлэн харууһыень һайжаруулха гэһэн уялга абана. 1949—1950 онуудай үбэлжэлгэдэ бүхы малаа дулаан байрануудаар, шухала тооной бүдүүн, шэмэтэ ба концентрированнэ тэжээлнүүдээр хангаха, мүн тэршэлэн малажалай фермэнүүд дээрэхи гол хүшэр хүдэлмэринүүдые механизацилха.

МАЛАЖАЛАЙ ПРОДУКТНУУДЫЕ ГҮРЭНДЭ УЯЛГАТА ЕҺООР ТУШААХА ТУХАЙ

Республикын колхозууд болон совхозууд 1949 ондо малажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн уялга абана, тэрэ тоодо: мяха, һү, болон нооһо ноябриин 1 хүрэтэр, брынзэ болон үндэгэ августын 15 хүрэтэр, арһануудые декабриин 1 хүрэтэр.

Мяха тушааха түсэбөө гансал дунда, дундаһаа дээшэ ба тарган мал тушаажа дүүргэхэ.

Зарим аймагууд малажалай продуктнуудые тушаалгаяа бүри эртын болзорнуудта дүүргэхэ гэһэн уялганууде абана гэбэл:

Курумканай аймагай колхозууд гүрэндэ мяха тушааха түсэбөө энэ оной сентябриин 1 хүрэтэр, брынзэ, үндэгэ болон нооһо—августын 1 хүрэтэр дүүргэхэ гэһэн уялга абаа;

Баргажанай аймагай колхозууд—гүрэндэ мяха тушааха түсэбөө энэ оной сентябриин 1 хүрэтэр, һү—октябриин 1 хүрэтэр, нооһо—августын 1 хүрэтэр дүүргэхэ;

Иволгын аймагай колхозууд—гүрэндэ мяха, һү тушааха түсэбөө энэ оной октябриин 15 хүрэтэр, брынзэ, үндэгэ болон нооһо—августын 1 хүрэтэр дүүргэхэ.

МАЛАЖАЛДАХИ ЗООВЕТЕРИНАРНА ХАНГАЛГА БА НАУЧНО-ШЭНЖЭЛЭЛГЫН ХҮДЭЛМЭРИ ТУХАЙ

Республикын хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, хүдөө ажахын научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудай ба һуралсалай газарнуудай хүдэлмэрилэгшэд дорсоогаадаһан уялганууде абана:

Мичуринска биологическа наукын, мүн тэрэшэлэн малажалдахи түрүү дүй дүршэл согсолһоной үндэһэ һуури дээрэ малай һүрэгые түргэнөөр үсхэбэрилхэ ба ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ тушаа хэмжээ-ябуулганууде зохёохо ба колхозууд болон совхозуудай хүдэлмэриин практикада нэбтэрүүлхэ. Гахайнуудые олон поршоонхо гаргадаг болгохо ба мяха-өөхэ үгэлгыень дээшэлүүлхэ тушаа хэмжээ-ябуулганууде зохёохо ба нэбтэрүүлхэ.

Колхозно болон совхозно малажалай зоотехни-

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта).

Бурят-Монголой АССР-эй колхознигууд, МТС болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдээ ажахын мэргэжэлтэд болон хүдөө ажахын научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудай ба һуралсалай газарнуудай хүдэлмэрилэгшэдһөө

МОСКВА, КРЕМЛЬ

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ

нүхэр И. В. СТАЛИНДА

ческэ ба ветеринарна хангалгые эрид һайжаруулха, малай, илангаяа тугалнууд болон хурьгадай үбшэнүүдтэй тэмсэхэ хэмжээнүүдые зохёохо ба бэлүүлхэ, малай бруцеллёзоор үбдэхэ ябадалые урдшалан һэргылжэ тарилга хэхэ шэнэ арга методуудые нэбтэрүүлхэ.

Колхозууд болон совхозуудай ниитын малажалда тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын зорилгоор сабшалан ба бэлшээрнин ургасые дээшэлүүлгын хэмжээ-ябуулганууде зохёохо, тус тус аймагуудай эрхэ байдалнуудта таруулан, сабшалангуудые уһалха арга, нормо болон болзорнуудые шэнжэлэн үзэхэ, намагуудые хатааха болон уһалгадаг сабшалангай талмайе үргэдхэхэ тушаа, бэлшээринүүдые уһатай болгохо ба малажалай фермэнүүдые уһаар хангаха тушаа хэмжээ-ябуулганууде зохёохо.

Республикын хүрьһэндэ ба сагай уларида тааруулагдаһан олон жэлэй бобово ба залаата ногоонуудай шэнэ сортнуудые тон ойрын жэлнүүдтэ бии болгохо. Ногоонуудай, тэжээлэй корнеплодуудай ба силоснэ культурануудай үрһэнүүдые түргэнөөр үрэжүүлэн ургуулха хэмжээ ябуулганууде, мүн тэрэшэлэн тэжээлэй культурануудай ургасые дээшэлүүлхэ агротехническэ хэмжээнүүдые зохёохо.

Малажал дээрэ ажалые зүбөөр эмхидхэхэ ба түллэхэдэнь, малай харууһанда эзэн бусаар хандаха ябадалые усадхахадань, малажалай фермэнүүдые бэхижүүлхэдэнь, саг үргэлжын кадрнуудые бэхижүүлэн байлгахадань ба тэдэнэрэй зооветеринарна эрдэм мэргэжалые дээшэлүүлхэдэнь колхозууд болон совхозуудта туһалжа байха.

* * *

Колхозно ба совхозно ниитын ашаг шэмэтэ малажалые хүргөөхэ гурбан жэлэй түсэб тухай парти, правительствын түүхэтэ тогтоолоор зоригжуулагдаһан бидэнэр социалистическэ малажалые хүргөөхэ хэрэгтэ 1949 ониие шэнэ амжалтануудаар суурхуулан тэмдэглэхэбди.

Бидэнэр 1949 ондо даажа абаһан үялганууда нэрэтэй түрэлэйгөөр дүүргэхэбди, тиигэжэ малажал хүргөөхэ гурбан жэлэй түсэбые бүхы дээрэнь дүүргэхын тулада эршэмтэй шанга алхам хэхэбди гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Таниие найдуулнабди.

Манай социалистическэ Эхэ орон мандаха болтогой!

Манай советскэ правительство мандаха болтогой!

Советскэ ардай илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ—большевистскэ парти мандаха болтогой!

Колхозно таряашадай агууехэ вождь, эрхим хани нүхэр, манай түрэл, инаг нүхэр Сталин мандаха болтогой!

Энэ бэшэг Бурят-Монголой АССР-эй колхознигууд болон колхозницануудай, МТС болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй, хүдөө ажахын научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудай ба һуралсалай газарнуудай хүдэлмэрилэгшэдэй суглаануд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, баталагдаа.

ТАРЯА ХУРЯАЛГА БА ГҮРЭНДЭ ТУШААЛГЫЕ ХУРДАН ТҮРГӨӨР ЯБУУЛХА

Кяхтынхид гээгдэлээ усадхагты!

☆ ☆ ☆

Минай Суменков хоёр үдэр соо 46 га хуряаба

МУХАРШЭБЭР. **(Телефоноор абтаба).** 830 гектар эрхим шанартайгаар хуряахын түлөө комбайнёрнуудай республиканска социалистическэ мүрысөө үүсхэһэн Минай Суменков августын 17-до хуряалгада ороод, түрүүшын үдэр үдэһөө хойшо 14 гектар хадаба гэһэн мэдээсэл манай газетэдэ толилогдоһон байгаа. Тиин, солото комбайнёрой саашанхи бүтээсые гаргахада хоёр үдэр соо 46 га эрхим шанартайгаар хадаһан байба.

Удаадахи үдэрнүүдэйнь хүдэлмэрнин дүн манай газетын номерто толилогдохо.

Хожомдоһоной хойшолонгууд

Мүнөө жэлдэ Кяхтын аймагай **колхознигууд,** МТС-эй **хүдэлмэрилэгшэд** ба **хүдөө** ажахын мэргэ**жэлтэд** ороohото культурануудай **баян таряа** ургуулба. Энэ хадаа **Эхэ** орондоо элбэг ехэ таряа талха **үгэхэ,** артелиингээ баялигые улам **арбидхаха** гэһэн нангин уялгаяа **арюунаар** дүүргэхэ арга боломжо **кяхтынхидта** олгоно гээшэ.

Хэды тиимэ байбашье, тэндэхи **олохон** колхозууд ургуулһан таряа**гаа** узууртань хаража һанаагаа **амаршоод, харин** тэрэнээ саг соонь **гээлтэ** хоролтогүйгөөр хуряажа **абахын** түлөө оролдоогүй байна. **Ушарынь хадаа** мэнэ һая болотор **эндэхи** колхозууд хуряалгадаа **оронгүй,** үнэтэ сагаа миил хосор**гожо байба.**

Манай республикын бусад айма**гуудта** орходоо Кяхтада таряа **талхан** августын эхеэр эдеэшэжэ, **түүбэрилэн** хуряаха дүүрэн арга **олгодог** гээшэ. Теэд, энэ аймагай **варим** колхозуудай хүтэлбэрилэг**шэд** аяар августын 20-ood хүрэтэр **нэгэшье** гектар хадангүй, таряам**най** хүхэ гэлдэн сэсэрхэлдэжэ **һууба.**

Үнгэрэгшэ жэлэй августын 20-до **эндэ 837** гектар хадагдаһан, 1000 **гаран** центнер таряан гүрэндэ **тушаагдаһан** байгаа. Теэд, мүнөө **жэлдэ** миил 380 гектар хадаһан **байха** юм. Энээнэйнь ехэнхи хубиие **Кировэй,** Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозууд хуряаһан байна. Усть-**Киранска** сельсоведэй Сталинай, **Больше-Лугска** сельсоведэй Сталинай, Усть-Кяхтын сельсоведэй **Калининай** нэрэмжэтэ, «Улаан Сүбэгтэ» колхозууд аяар августын 19—20 хүрэтэр нэгэшье гектар **таряа хадаагүй байба.** Шалтагаа**ниинь хадаа** имагтал эдэ колхозуу**дай** хүтэлбэрилэгшэд таряан эдеэ**шээгүй,** саг эртэ гэжэ шалтаад, **колхознигуудаа** хуряалгада элсүү**лээгүй байшоо.**

Бүхы аймаг дотор таряа хуряалга дээрэ миил 20 жатка, 84 колхознигууд хүдэлмэрилнэ. Тиихэдэ комбайнууд бүришье үсөөн. Кяхтын МТС мэнэ һая болотор комбайнуудаа заһабарилангүй, хуряалгые задагай зайдаар уттаа. Имагтал тэрэ шалтагаанһаа боложо, үсөөхэн колхозуудта комбайн хүдэлмэрилнэ.

«Красное знамя» колхозой тарилгын гектар бүриһөө дунда зэргээр 11 центнер ургаса абтахаар хараалагдана. Тиин, энэ таряаниинь үргэлжэдөө эдеэшэнхэй. Гэбэшье, эндэ хуряалгын хүдэлмэри хүсэд эхилээдүй байһаар.

Тус аймагта оройдоо 3—4 колхоз гүрэндэ таряа тушаажа эхилэнхэй. Аймагай партийна, советскэ, хүдөө ажахын, бэлэдхэлэй органууд ба колхозууд хуряалгын эхилһэн түрүүшын үдэрһөө хойшо гүрэндэ таряа тушаалгые ябуулха гэһэн парти, правительствын тогтоолые бэелүүлхыг түлөө үшөө хүсэд оролдоногүй. Аяар мүнөө хүрэтэр зарим колхозууд таряа тушааха графигтайшье болоодүй байһаар.

Аймагай хүдөө ажахын таһаг (даагшань нүхэр Хороших, главна агрономынь нүхэр Перевалов) таряа хуряалгые саг соонь эхилхэ тушаа колхозуудта большевистскэ хүтэлбэри үгэнгүй, харин саг эртэ гэжэ шалтаад, кабинедтээл һуужа байгаа. Тиихэдэ, ВКП(б)-гэй айком ба аймгүйсэдком болбол хүдөө ажахын таһаг болон колхозуудһаа шанга эрилтэ хэхын орондо, харин тэдэнэй таряан ногоон гэһэн һаналтай нэгэдэжэ байба.

Байгша оной августын 21-дэ ВКП(б)-гэй айкомой пленум боложо, таряа хуряалга, гүрэндэ тушаалгын хайгалтагүйгөөр ябуулагдажа байһан тухай асуудал зүбшэн хэлсээд, энэ хүдэлмэриие дары түргэдхэхэ гэһэн тогтоол гаргаа. Энэ тогтоолые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ, поли дээрэ бүхы хүсэеэ элсүүлэн, таряа хуряалгын темпые эрид шангадхаха, гүрэнтээе болзорһоо урид тоосохо ябадал кяхтынхидай шухалын шухала зорилго мүн.

Таряанажалай бригаданууудай мүрысөө үүсхэбэ

ИВОЛГА. **(Телефоноор абтаба).** Молотовой нэрэмжэтэ колхозой таряанажалай хоёрдохи бригада (бригадирынь нүхэр Шарапов) таряа хуряалга ба гүрэндэ тушаалгые болзорһоо урид дүүргэхые уряалһан кударынхидай үүсхэлые халуунаар дэмжэһэн байна. Тиин, тус бригадынхид таряа хадалгаяа сентябриин 5-да, тиихэдэ хуряалгын бүхы хүдэлмэринүүдые сентябриин 10-да дүүргэхэ гэһэн уялга абаа. Мүн хуряалгын түрүүшын үдэрһөө эхилээд, бэлэдхэлэй пунктнуудта таряа тушаажа, гүрэнтээе сентябриин 10-да сүм тоосохо гэжэ шиидэһэн байна.

Иимэ уялга абаһан тус бригадын гэшүүд таряа хуряалга ба гүрэндэ тушаалгые болзорһоо урид дүүргэхые уряалан аймагай таряанажалай бүхы бригаданууда хандалга гаргаба. Мүнөө энэ бригадынхид хуряалгада хүсэн түгэс бэлэдхэлтэйгээр ороод байна. Поли дээрэ нэгэ жатка, гурбан лобогрейкэ гарганхай. Мүн самоходно комбайн хүдэлмэрилнэ. Комбайнёр нүхэр Доржиев үндэр бүтээсэ, эрхим шанар туйлахаб гэжэ омогтойгоор хэлэдэг юм.

Энэ бригадынхидай үнэтэ үүсхэлые аймагай бусад колхозуудай бригаданууд халуунаар дэмжээд, социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсожо байна.

Р. Бимбаев.

800 гектарай түлөө

«Победитель» колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг Хонхолойн машинно-тракторна станциин нүхэр Аносовой хүтэлбэрилдэг комсомольско-залуушуулай агрегадай гэшүүд Суулгын МТС-эй комбайнёр Минай Суменковой патриотическа үүсхэлые халуунаар дэмжэбэ. Агрегадай комбайнёр Аносов, штурвальна Хананов, трактористнууд Петряков, Сапожников гэгшэд Минай Суменковой бэшэгые зүбшэн хэлсэхэдээ сезон соо заатагүй 800 гектар хадаха, 15 процент горючи ба түрхихэ тоно, заһабарилгада үгтэхэ мүнгэн зөөриин 30 процент арбилха дүүрэн аргатайбди гэжэ мэдүүлбэд.

Мүнөө энэ агрегадай гэшүүд таряа хадалгада һайн бэлэдхэлтэйгээр ороод, уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө тэмсэжэ эхилээ.

Советскэ гражданинуудые хуули бусаар арестовалһан тушаа, Югославска правительствы нотодо Советскэ правительствын харюу

Югослави дотор ажаһууһан советскэ гражданинуудай хуули бусаар арестовалагдаһан тушаа июлиин 25-да Советскэ правительство Югославска правительствода ното эльгээһэн байгаа.

Югославска правительство Советскэ правительствода харюугай нотые июлиин 30-да эльгээһэн байна.

Советскэ правительство Югославска правительствода иимэ удхатай ното августын 18-да эльгээгээ гэбэл:

«Югославска правительствын июлиин 30-ай, дотороо хуурмаг ба политическэ тон буруу гэжэ мэдэрэгдэхэ ёһотой нототой дашарамдуулан, Советскэ правительство иимэ ажаглалтануудые хэхэ хэрэгтэй гэжэ тоолоно.

Югославска правительство хадаа Югославида ажаһууһан советскэ гражданинууд тушаа бүдүүлигээр аашалһанай ба хэрэгтэй шэрүүн хэһээлгэнүүдые хэһэнэй гэмһээ мултарха һэдэлгэ июлиин 30-ай ното соогоо хэһэн байна. Советскэ гражданинуудые хуули бусаар арестовалһан баримтануд тушаа, арестовалагдаһан советскэ гражданинуудта тэсэшэгүй ба зэрлиг муухай түрмын журам тогтоогоод, тэдэнэй олые хашаха зобоохо, сохихо наншаха ба хооһоор байлгаха мэтээр гэмтээжэ, үхэхын туйлда хүргэһэн баримтануд тушаа Югославска правительство юушье хэлэнэгүй. Советскэ правительствын июлиин 25-ай ното дотор дурсагдаһан тэдэ гэмнэлгэнүүд тушаа харюу үгэхын орондо, Югославска правительство болбол тус асуудалые ондоо асуудалаар, нэрлэн хэлэбэл—советскэ гражданинуудые хуули бусаар арестовалһанай шалтагаануд тухай асуудалаар һолихо, тиигэжэ зэрлиг аашаяа, мүн советскэ гражданинууд тушаа югославска органуудай хэһэн ондоошье гэмтэ ябадалнуудые зүбтүүлхэ гэжэ һэдэнэ.

1. Советскэ гражданинуудые хуули бусаар арестовалһанай ба тэдээн тушаа югославска органуудай зэрлигээр хандажа байһанай гол баримта болгон, Югославска правительство хадаа арестовалагдаһан советскэ гражданинууд урдань сагаангвардейскэ эмигрантнууд байһан юм, эдэнэр урдань Советскэ Союз тушаа, Советскэ правительство тушаа дайсан харша һанал бодолтой байгаа гэжэ дурдана. Арестовалагдагшадай олониинь урдань Советскэ Союзда, Советскэ Армида ба Советскэ правительствын хүтэлбэрилэгшэдтэ эсэргүү дайсан харшаар хандадаг байһан юм гэжэ Югославска правительство өөрынгөө ното дотор заана. Теэд, эдэ бүгэдэнь үни элитэ болоһон, шэнэбэшэ хэрэг гээшэ. Мүнөө Югослави дотор ажаһуудаг 12 мянган ород эмигрантнууд барандаа, — дэлхэйн хоёрдохи дайнай һүүлээр советскэ гражданинууд болон абтагдагшадшье, мүн тиигээгүй байгшадшье,—эдэ хүнүүд хадаа 28 жэлэй урда тээ, сагаангвардейскэ генералнууд: Деникиниие, Врангелиие, Красновые илаһанай һүүлдэ, советскэ засагаар СССР-эй оршон соohоо намнагдаһаниинь, арадай дайсад гэгдэжэ намнагдаһаниинь мэдээжэ. Эдэ сагаангвардейскэ этэгээдүүд хадаа советскэ байгуулалтада эсэргүү тэмсэл ябуулдаг, мүн советскэ засагые ба советскэ хүтэлбэрилэгшэдые муушалдаг, шадахысаал Советскэ Союзда хоро хүргэдэг байһаниинь ойлгосотой. Мүн СССР-һээ намнагдаһан эдэ сагаангвардеецүүд Югослави дотор эшээлһэн ба нютаглаһаниинь элитэ, Югослави хадаа Советскэ Союзда эсэргүү һүйдхэлэйнгөө хүдэлмэрние тэдэ сагаангвардеецүүдэй 20 үлүүтэй жэлэй турша соо ябуулһан, европейскэ тэрэ орон байһаниинь элитэ. Урдань иимэ байгаа.

Гэбэшье, удаалуулан, дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ, фашистска Германи илагдахань гэжэ мэдэгдээд байхада, сагаангвардеецүүдэй һанал бодолынь хубилжа эхилээд, Югославида байһан ород сагаангвардейскэ эмиграциинхид хэһэг буһагууд болон бутаржа захалаад, Советскэ Союзай дайсад — тон заһаршагүй этэгээдүүд хадаа Советскэ Армяар Югославиһаа намнагдаһан немецкэ сэрэгүүдтэй хамтадаа Югославиһаа гаража арилһан байгаа. Харин тус эмиграциин нүгөөдэ хубинь өөрынгөө үзэл бодолые хубилган, Советскэ Союз тээшэ нюураараа эрьежэ, немецко-итальянска эзэмдэлгэдэ эсэргүү тэмсэлдэнь олонхидоо Югославска партизануудта туһалдаг болоод, советскэ тала барилһан шэнэ хэрэгүүдээр өөһэдынгөө гэм зэмэнүүдые сагааруулжа захалһан байгаа, гэхэтэй хамта югослави дотор үлэһэн урдын 12 мянган сагаангвардеецүүдһээ 6 мянга үлүүтэй хүнүүдынь советскэ гражданинууд боложо орохые хүсэһэн тухайдаа мэдүүлгэнүүдые барилһан байгаа.

Тэрэшэлэн өдэ ушар байдалнуудтай дашарамдуулан Советскэ ба югославска правительствонууд хоюулан иимэ тобшолол хэһэн юм гэбэл: Югославида үлэһэн эмигрантнууд фашизмтай холбоогоо таһалан, фашизмда эсэргүү фронт дээрэ хүдэлмэрилжэ урданайнгаа гэм зэмэнүүдые сагааруулаа хадань, сагаангвардеецүүд ябаһан гэм зэмэнүүдэйнь түлөө тэдэндэ үһөөрхэбэл зүб бэшэ болохо, тиимэһээ өөһэдынгөө үзэмжөөр советскэ гү, али югославска гражданинууд болохыень тэдэндэ зүбшөөхэ хэрэгтэй гэһэн байгаа. Энэ ушар 1945 ондо бэлэй. Тэрэ сагһаа хойшо ород эмигрантнууд тэгшэ эрхэтэ гражданинууд болон Югославида үлэһэн байна, мүн

Советскэ гражданинуудые хуули бусаар арестовалhан тушаа, гвын гославска правительствын нотодо Советскэ правительствын харюу

(Үргэлжэлэл)

гославидахи гүрэнэй байгуулые унагааха ба тиihээ тиитэ- хүсөөр унагааха тухай нэгэшье резолюци соо үгы байhаниинь дан. Югославиин коммунист- хадаа Югославиин коммунис- эй партийн мүнөө байгаа хү- ие политикынгаа шугам гэжэ баадхаха гү, али хэр- тиимэ юумын хэгдэжэ шадаг- hаа, — КПЮ-гэй хүтэлбэ- шэнэлхэ, шэнэ хүтэлбэ- гаха ёнотой байhан тухайнь ислюци соо хэлэгдэнэ.

зам хадаа партийно-консти- но ба хүсэд хуулита зүйл бо- гэшэ гү? Хэлсээнгүй, тиимэ.

эйн хоёрдохи дайнай урда США-гэй компартиин съезд партийн хуушан хүтэлбэри р) hунгагдаагүй, шэнэ хү- эр (Фостер) hэлгэгдэhэн бай- Үгөөр, энэ ябадал тиихэ- ан партийна байгуулалтые унагааhан хэрэг гээшэ гэжэ нэгэшье хүн дэлхэй дээрэ гүй.

ондо Лондондо болоhон ска социал-демократическа н съезд дээрэ партиин хуу- үтэлбэри (олонхинь меншеви- hунгагдаагүй ба шэнэ хүтэл- (олонхинь большевигүүд) hэн байха юм. Үгөөр, энэ тиихэдэ байгаа партийна алтые хүсөөр унагааhан хэ- мэдэрхэ нэгэшье хүн дэл- эрэ байгаагүй hэн.

ондо Советскэ Союзай Ком- ическэ партиин 10-дахи дэрэ, партиин ЦК дотор талада бата бэхи олонхи- байхадань, съезд болбол олонхидоо ленинецүүдhээ бу- шэнэ ЦК-е hунгаhан юм. Үгөөр, энэ ябадал Со- Союзай гүрэнэй байгуулал- өөр унагааhан хэрэг гэжэ нэгэшье хүн дэлхэй дээрэ гүй.

ье ойлгосотой. Марксист- нуудтахи съезднүүд хадаа роо дэмы магтахын түлөө г бэшэ, харин бии байгаа ин ажал-ябуулгые шүүм- ёноор хаража үзэхын ту- рбэ хэрэгтэй болоо hаань, лбэрние шэнэлхэ гү, али үтэлбэреэр hэлгэхын тулада г байна. Партидоторой итай бухы марксистска удта хүтэлбэрние тиигэжэ арга хадаа зүйтэй ба хүсэд той ябадал мүн. Марксистска удта болохотой ба хуулита ологдодог юумые Югослав- вительство хадаа югослав- партида таарахагүй, хуули- гэмтэ хэрэг гэжэ яахадаа б гэжэ асуугдана. Марк- низмын принципүүдhээ ска лидернүүдэй hалаhан ь болоно бэшэ гү?

до хоёрхон лэ прави- греческэ болон испанска, сай правительство болон ой правительство хадаа рмын резолюние «гэмтэ» гэжэ тоолодог байха

юм. Эдэ правительство хоюулаа фашистска байха юм. Югославска правительство хадаа Коминформын резолюние «гэмтэ листовко» гэжэ тоолоhон тиимэ гурбадахи правительство байха зуураа, тус резолюци тарааhан гү, үнгэрхэдөө тэрээнтэй танилсаhан ябадал хүнүүдые хэдэн мянгаадаарнь түрмэдэ хааха хүсэд үндэhэ баримта мүн гэжэ тоолоно. Энэ тудалдаhан ушар хадаа тушаан болоhон зүйл бэшэ байhаниинь элитэ бэшэ аал?

Советскэ гражданинуудые Коминформын резолюци «тарааhанда», «Югославидахи гүрэнэй байгуулалтые хүсөөр унагаахя гэhэн пропаганда хээ» гэжэ «гэмнэhэн» ябадал хадаа эдэ бүгэдын hүүлээр юун бололтойб?

3 .Советскэ правительствын нотонь Югославиие доромжолhо ба Югославида бии хэбэртэй байhан социалистическэ байгуулалтые хардаhан ябадал мүн болоно гэжэ Югославска правительство мэдүүлнэ. Тиихэ зуураа Советскэ правительство Югославидахи «арадай засагай бодото демократическа, социалистическэ удхые» хазагайруулхые оролдоно гэжэ Югославска правительство батална.

Гэбэшье, хэрбээ үнэн ушар хадаа заримшуулда «доромжолго», дайралта болоошье hаань, Югославидахи мүнөөнэй ёно журам тухай тэрэ үнэн ушарые Советскэ правительство хэлэхэ уялгатай.

Югославидахи арадай ямаршье засаг, гүрэнэй байгуулалтын демократическа ба социалистическэ ямаршье шэнжэ мүнөө үедэ бии гэжэ хэлэжэ болохогүй байhанда ямаршье hэжэг байхагүйн тула, Югославида мүнөө юун болоожо байhаниие hайтаар хаража үзэхэ хэрэгтэй.

Ороннинь гадаадын капиталай хиналта доро оруулагдаад байхада, мүн Югославиин компартиин хүтэлбэри бухы дэлхэйн компартинуудта эсэргүү тэмсэжэ байхадань, Югославида ямар социалистическэ байгуулалта бии тухай хэлэжэ болохо гээшэб?

Бухы Югослави дотор захиралтын гестаповска методүүд дэлгэрээд байхадань, hанал бодолоо сүлөөтэйгөөр хэлэхэ бухы ябадал хабшагдажа, хүнэй бухы эрхэнүүд хабшагдажа байхадань, югославска түрмэнүүд социалистическэ лагериин тала баригшадаар дүүрэшоод байхадань, Югославиин коммунистическэ парти полициин шеф Ранковичто мэдэлтэй политическэ полициин отделени болгогдоод байхадань, засагай ямар демократическа удха түхай хэлэжэ болохо байна гээшэб?

Югославида социалистическэ байгуулалта ябуулагдажа байhан хэбэртэйгээр Югославска правительствын мэдүүлhэн ябадал хадаа нэгэ үедэ Гитлер ба Муссолиниин хэhэн тиимэ мэдүүлгэнүүдhээ дээрэ бэшэнь элитэ.

Югославидахи мүнөөнэй политическэ ёно журамые харуулхын тулада, СССР-эй Мининделдэ тушаан боложо мэдэгдэhэн удаадахи баримтануудта анхаралаа табиха хэрэгтэй.

а) Белградтахи «Дуга» гэжэ фабрика дээрэ договорой ёноор техническэ хүтэлбэрилэгшөөр худэлмэрилжэ байhан советскэ гражданин Н. Г. Додонов 1949 оной май соо, тэрээнэй ажалай дэбтэр соо бэшэгдэhэнэй ёноор, «политическэ шалтагаанаар» фабрикаhаа гэнтэ гаргагдаhан байгаа. Сербиин химическэ промышленностиин генеральна директор Вудисавлевич гэгшэдэ тэрэ аша тухай гомодол барин Додоновой хандахадань, энэ хадаа юун гэhэн «политическэ шалтагаанууд» бэ гэжэ тодорхойлхые эрихэдэнь, «Информбюрогой резолюциин тала баригшад хуулита хамгаалалгаhаа хаhагдана» гэжэ Вудисавлевич сэхэ хэлэhэн байгаа. Мүн тэрэ үдэртөө Додонов арестовалагдажа, Белград городой 2-дохи районой гүрэнэй аюулгүйн таhагта абаашагдаhан байгаа. Информбюрогой резолюциин тала баригшаб «Дуга» гэжэ фабрика дээрэ нюуса листовконуудые тараан няаhан байгааб гэжэ Додоновто хэлүүлхые баадхан тус таhагай начальник капитан Шотра тэндэ хэдэн үдэрэй турша соо тэрээниие ходо сохижо байгаа. Полицида мүрдэлгэ хэхэдээ Додоновые 20 часай турша соо худалэнгүйгөөр байха гэжэ баадхаха зуураа, тэрээниие хоер сүүдхын турша соо унтуулаагүй, эдеэ хоол, уhа үгөөгүй байха юм. Гүрэнэй аюулгүйн Управлени дотор хубүүнэйнгээ зобоогдожо байhан тухай гомодолтойгоор Сербиин прокуророй туhалагша Букадиновичта Додоновой эсэгынь хандахадань, Букадинович хадаа тэрэ гомодолыень хүлеэн абахые арсахаhаа гадна, харин югославска полицейскэ зэргэтэнэй гэмтэ ябуулгые үмөөрэн, «энэ хадаа манай мүрдэлгын туhалбариин механизм гэгшэ, тэдэнэр юушье хэхээ мэдэхэ байха» гэжэ hэнгэргүйгөөр мэдүүлhэн байха юм.

б) 1949 оной май соо арестовалагдаhан советскэ гражданка Демиденко гэгшэ зургаан сүүдхын турша соо ямаршье эдеэ хоол абаагүй. Мүрдэлгэ хэхэдээ тэрээнэй хүлыень модоор сохиhон ба СССР-эй туhада ямар нэгэн мэдээнүүдые суглуулhаhаа хэлэхыень баадхаhан байна.

в) 1949 оной март соо белградска түрмэдэ хаагдаhан советскэ гражданка Стрелькач гэгшэ 22 сүүдхын турша соо hүниндөө мүрдэлгэдэ дуудагдадаг байгаа. Стрелькач гэгшые Советскэ Союзай туhада шпионаж хэhэндэ гэмнэhэн ба Информбюрогой резолюцида ямараар ханданаш гэhэн асуудалдаа харюу абаха гэжэ оролдоhон байха юм. Стрелькач мүрдэлгэ дээрэ нэгэтэ бэшэ сохигдоhон байна, тэрэниие зургаа дахин карцерта хаагаа, тэндэ хүл дээрээл зогсоод байжа болохо байгаа.

Хүнүүдтэ иимэ жэгшүүритэ муухайгаар хандадаг ёно журамые арадай-демократическа ёно журам гэжэ нэрлэжэ болохо гү? Хүнүүдтэ иимэ муухайгаар хандадаг ёно журамые фашистско-гестаповска ёно журам гэжэ нэрэлээ hаа зүб болохо бэшэ аал?

4. Югославска засагууд арестовалагдаhан советскэ гражданинуудта тэсэшэгүй, жэгшүүритэ муухайгаар хандана гээд Советскэ правительство югославска засагуудые зэмэлнэ гэжэ өөрынгөө ното соо Югославска правительство дураа гутан, убайгүйгөөр мэдүүлнэ. Арестовалагдаhан хүнүүдые сохихо наншаха мэтээр мүрдэлгэ хэхэ тиимэ методүүд югославска засагуудта «огто таарахагүй ба байгаагүй» гэжэ югославска правительство мэдүүлнэ. Зүгөөр, эдэ заагдаhан, мүн тэрэшэлэн тиимэрхүү баримтануудоhhэдыгөө гэршэлнэ. Югославска правительство эдэ баримтануудhаа миин hалажа шадахагүй. Советскэ гражданинууд тушаа дээрэ дурсагдагша зэрлиг аашануудые гаргаhанай түлөө Югославска правительство харюусаха байна гэжэ Советскэ правительство тоолоно.

Югославска правительство болбол Югославиин дотоодын хэрэгүүдтэ Советскэ правительствын ямар нэгэн хамааралга тухай хэлэхые hэдэнэ. Ямар нэгэн гэмтэ ябадал хэhэн зэмэтэй советскэ гражданинуудые харюусалгада хабаадуулха тушаа Югославска правительствын эрхые Советскэ правительство мэдэрдэгүй хэбэртэйгээр Югославска правительство харуулна. Зүгөөр, Югославска правительствын энэ баталамжа хадаа ямаршье үндэhэ баримтагүй, яахадааб гэхэдэ хуули ёные эбдэhэнэй түлөө советскэ гражданинуудые мүрдэхэ тухай хэлэгдэнэ бэшэ, харин ямаршье гэмтэ хэрэг хэегүй ба демократическа үзэл бодолнуудые гаргаhанай түлөө, Советскэ арадай ба Югославиин арадуудай хоорондохи хани барисаата харилсаанай тала баригшад гэжэ советскэ гражданинуудые Югославска правительствын мүрдэhэн тухайнь хэлэгдэнэ.

Югославска правительство хадаа советскэ гражданинуудта жэгшүүритэ муухайгаар хандаха ябадалые, хуули бусаар арестовалха ба сохихо наншаха ябадалые, советскэ гражданинуудые доромжолхо ябадалые саашадаа үргэлжэлүүлхэ гэhэн бодолтой гээшэ ха. Югославска правительство хадаа энэ фашистска практикын зэмэтэниие ба бэелүүлэгшэдые харюусалгада хабаадуулхагүй гэhэн бодолтой гээшэ ха. Хэрбээ үнэхөөрөө тиимэ байгаа hаань, Советскэ правительство болбол иимэ байдалые буруушааха байhанаа, Югославида байhан советскэ гражданинуудай эрхэнүүд болон интересүүдые хамгаалхын тулада, хэтэрhэн муухай фашистска ааша гаргагшадые гуримшуулхын тулада хэрэгтэй эрид шанга ондоо аргануудые хэрэглэхэ баатай болохо байhанаа мэдүүлхые шухала гэжэ тоолоно».

(ТАСС).

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Городой залуу стахановчуудай слёдто байлсаhан бүлэг нүхэдүүд хөөрэлдэжэ байна. Баруун гэрhээ: сэмбын фабрикын олон-станочник А. Сомова, мяханай консервын комбинатадай стахановка-комсомолка Е. Домостой, Улан-Удэ станциин депогой слесарь В. Литвинов, тус узловой станциин ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь нүхэр Гузенко гэгшэд хөөрэлдэжэ байнад.

И. Красавцевай фото.

Үнэтэ үүсхэлые бүгэдын шадабари болгохо

Улан-Удэ станциин депогой паровознигууд болон заhабарилагшад үйлэдбэри дээрээ культурые дээшэлүүлхэ талаар Владимир Ворошиной патриотическа үүсхэлые халуунаар дэмжэнхэй. Үйлэдбэриие саашадань hайжаруулха, нарижуулха талаар элбэг баян резервнүүд деподо бии.

Үйлэдбэри дээрээ культурые дээшэлүүлхэ гэhэн В. Ворошиной үүсхэлэй бухы орон соомнай дэлгэрhэнhээ хойшо, тус депогой цехүүд, станогууд ариг сэбэр ба өмхи журамтай болгогдоо.

Инструментальна цехые жэшээ болгон абае. Уйтан, хабшуу, харанхы байдаг энэ цех уужам, hаруул болоо. Элдэб хаядhануудта дарагдашаhан, мүртэйгөөр таарууладагhан зэр зэмсэггүй байhан тус цехын худэлмэришэд ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлдэггүй, дээшэлүүлжэ шадахашьегүй байгаа hэн. Теэд, Ворошиной дүй дүршэлтэй танилсаhан энэ цехынхид мастер Кихо гэгшын хүтэлбэреэр, стеллажнуудые шэнэдхэжэ, полнуудаа hэльбэн заhабарилаа.

Мүн бүхы зэр зэмсэгүүдээ ёношолон заhабарилаад, тусгаар эрьелдэдэг пирамида дээрэ табигдадаг болоо. Энэ пирамида дээрэ 128 элдэб нэрэтэй зэмсэг багтадаг. Тэрээниие эрьелдэжэ байцагаар хэhэн ябадал хадаа өөhэдынгөө хэрэгтэй зэмсэгүүдые худэлмэришэдэй hаадгүй түргэнөөр ололжо абалгада ехэхэн туhа хүргэнэ. Тус цехын сонхынь шэлнүүд угаагдаhан, эбдэрхэйнүүдынь шэнэлэгдэhэн, дотор талань сагаадагдаhан, станогууд болон түхеэрэлгэнүүд шэрдэгдэжэ, сэбэрлэгдэhэн байна.

Тэрэшэлэн электрогагналгын, механическа, бэлэдхэлэй, угаалгын, үргэлгын болон бусад цехүүдтэ ариг сэбэр байдал, нарин нигта ёно гурим бии болгогдоо. Түхеэрэлгэнүүд болон зэр зэмсэгүүд hэльбэгдэн заhабарилагдажа, гуримтай болгогдоhон байна. Эдэ цехүүдэй байрануудхүдэлмэришэдэй хүсөөр hэльбэгдэhэн, сагаадагдаhан, шэрдэгдэhэнhээ гадна, зарим газартаа хушалтануудынь шэнэлэгдэhэн байха юм.

Депогойнгоо территориие ногоорууулха худэлмэриие үнинhөө хойшо ябуулдаг байгаа. Үргэлгын, угаалгын цехын корпусуудай дэргэдэ элдэб янзын модонууд ноогорно. Механическа цехын байрын хажууда сквер таригдаа. Эндэ хүнүүдэй hууха hандалинууд табигдаhан байна. Худэлмэриин забhарлалга соогуур модоной hүүдэрээр сугларhан худэлмэришэдэй дунда агитаторнууд элдэб темэ дээрэ хөөрэлдөөнүүдые газетэ уншалганууды үнгэргэнэ.

Ворошинско дүй дүршэлые хэрэглэжэ, үйлэдбэриингөө культурые дээшэлүүлhэнэй аша үрые тэдэнэр бодото дээрэнь харана. Жэшээлхэдэ, электрогагналгын цехын коллектив hүүлэй hарада ажалайнгаа бүтээсые 17 процентээр дээшэлүүлээ.

Заhабарилгада оруулагдаhан паровозуудай дэмы зогсолгонь апрель hаратай сасуулбал, июльдэ 30 часаар хороогдоо. Түсэбэй ёноор, 96 час соо заhабарилагдаха ёнотой паровозууд июль hарада 70—80 часай туршада заhабарилагдаа.

Патриот Ворошиной дүй дүршэлые халан абаhан энэ коллектив ажалайнгаа бүтээсые июнь hара соо 4 процентээр, июль hарада 6 процентээр дээшэлүүлhэн байна. Тиигээд, үйлэдбэриин циклые нилээдгүй хороohон байха юм.

Үйлэдбэриин культурые дээшэлүүлхэ ябадал гансахан депогой цехүүдтэ үнгэргэгдэнэ бэшэ, мүн энэ үүсхэл паровозно машинистнуудай дундашье халуунаар дэмжэгдээ. Владимир Ворошиной дүй дүршэлые халан абалгатай хамта, машинистнууд-табанзуутанай худэлөөн паровознигуудай дунда дэлгэрhэн байгаа.

Эрхим машинистнууд Черкун, Здаров, Осташков, Китаев болон бусадай бригаданууд локомотивайнгаа сүүдхын гүйлгые 2 дахин дээшэлүүлбэ. Паровознигуудай бригаданууд hүүлэй 2 hара бага үлүүтэй сагай туршада даалгабариингаа дээдэ тээ 300 мянган тонно арадай ажахын удхашанартай ашаа зөөжэ, хэдэн зуугаад тонно түлишэ алмаа. Мүн локомотивуудай заhабарилгада оролгые үсөөлөөд, хэдэн мянгаад түхэриг гүрэнэй мүнгэ арбилаа.

Эдэ бүгэдэ хадаа ворошинско дүй дүршэлөөр ажаллалгын зүбхэн эхин мүн. Тус депогой коллектив предприятиингаа бухы hалбаринуудта үйлэдбэриин культурые дээшэлүүлхэ гэhэн гансахан лэ эрмэлзэлгэтэй болонхой. Энэ эрмэлзэлгээ тэдэнэр ажал хэрэг дээрээ бэелүүлхэ байна.

Ж. Борисов.

СЕРГЕЕВ.

Нэгэдэмэл хүсөөр

олон жэлдэ таhалгаряагүй hан завод болон фабриетскэ хүнүүд өөhэдынгөө шэнгээр hанажа ябадаг. hатай боложо, предприятий бүтээжэ байhан дуратай рхиhон ажалай пенсионерлидууд урдынхи мэтэл тэктивтээ hаналаа нэгэдүүг байна.

предприятида хүдэлмэрилые мүртөө, тэрэнэйнгээ амүйлахада ехээр хүхидэг байhа таhалдалда ороо hаань, үүдтээ хамта hанаагаа байха юм. Иимэ байдал hаяан-Удын механизированнэ водто үзэгдэбэ.

гаа, шэл хайлуулдаг пеэгэжэ, заhабарилгада табиа мэдээ дуулаhаар, урдань худэлмэрилэгшэд байhан, мүнөө амаралтада гараад ргэжэл ехэтэй худэлмэриороо заводой управленидэ рөөд.

тоодо эгээн түрүүлжэ Нил Кушнарёв гэгшэ ерээ. Тэшэл хайлуулдаг пеэшэн хэба харюусалгатай даалгаредаг байhан аад, мүнөө татай боложо, ажаллахаяа байгаа. Гэбэшье заhабарилмаридэ али нэгэн туhаламхээр ерээб гэжэ омоттойүдэб.

ан дахяад лэ ерээлби даа. водой директор нүхэр Данил Степанович Болсохоевто тэрэ хандана.

—hайн, hайн лэ гээшэ,—гээд директор харюусана. Тэрэ хоёр мэндэшалэлсэнэ. Мүнөө жэлдэ «Союзстеклострой» трестын туhаламжагүйгөөр заhабарилгынгаа худэлмэри дүүргэхэ гэжэ шиидэнхэйбди гэжэ директор хөөрэнэ. Хэрбээ нёдондо жэлдэ тус трест заводой пеэшэнэй заhабарилгада 80 мэргэжэлтэдые эльгээhэн байгаа hаа, энэ жэлдэ миил 10-аад хүниие эльгээгээ.

Өөhэдынгөө хүсөөр энэ худэлмэриие дүүргэжэ шадаха байhан тухайгаа тэндэ байhан худэлмэришэд болон инженерно-техническэ худэлмэрилэгшэд найдамтайгаар мэдүүлнэ. Энэ талаар дүй дүршэлтэй болообди, ямаршье даалгабари үгөө hаатнай заатагүй, саг болзор соонь дүүргэхэ байхабди гэжэ тэдэнэр дахин дабтан хэлэнэд.

Энээнэй урда жэлнүүдтэ Москва бидэндэ ехэхэн туhаламжа хүргөө hэн. Теэд, мүнөө жэлhээ эхилжэ, өөhэдынгөө хүсөөр энэ заhабарилгын худэлмэриие дүүргэхэ ёнотойбди гэлсэнэ.

Тиигээд, заhабарилгын худэлмэришэдые 4 участогта хубаарилан табиба. Участогуудай хүтэлбэрилэгшэдые томилно. Мүн бригада бүхэндэ өлдэб мэргэжэлтэй эрхим худэлмэришэдые табиhан байгаа. Ванна пеэшэнэй регенераторые табиха худэлмэриие заводой ахалагша стекловар Иван Фирсович Хлыстовта даалгаба.

Тэрэнэй дээдэ төөхи барилгын худэлмэриие ахалагша каменщик Филипп Дмитриевич Переверзов гэгшэ өөрынгөө харюусалга доро ababa. Тиихэдэ машинно-ванна цехын технорук Тамара Ивановна Мавроди гэгшэ шэлэй лентнүүдые татаха худэлмэриие бэе дээрээ даажа абана. Тус пеэшэнэй горелогые заhабарилхаар инженер Любовь Михайловна Герасимова даалгабари абаhан байгаа.

Энэ үедэ инженер Любовь Михайловна ээлжээтэ амаралтадаа гараhан байгаа. Теэд, энэ харюусалгатай худэлмэриин өөрилhэн тухай мэдээсэл дуулахадаа болзорhоо урид амаралтаhаа бусажа ерэhэн юм. Заводой главна инженер Александра Павловна Галочкина гэгшэ эндэ хэгдэхэ хүшэр хүндэ худэлмэринүүдые механизировалхэ гэжэ заводой конструктор И. Е. Генлиндэ болон главна механик И. А. Ивановто даалгабари үгэбэ.

Тус худэлмэридэ заводой партийна комсомольско болон профсоюзна эдэбхитэд хабаадана. Барилгын бүхы объектнүүд дээрэ лозунгнууд, плакадууд ааагдажа үндэр бүтээсэтэйгөөр ба эрхим hайн шанартайгаар худэлмэрилхые уряална. Мүн «дайшалхы хуудаhанууд», ханын газетэнүүд гаргагдана. Бригаданууд болон участогуудай хоорондохи социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдэр бүри гаргагдана.

Тиин, социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлэгшэдые амаршалhан ба магтаhан плакадууд олоор харагдана. «Үдэрэйнгөө даалгабариие 159 процент дүүргэhэн нүхэр Сальниковай хүтэлбэрилдэг бригадада—большевистскэ амар мэндэ!», «Нүхэд каменщигууд, П. Ф. Аксенович шэнгеэр ажаллагты!», «Худэлмэриингөө сагай минута бүхэниие ашаг ехэтэйгээр хэрэглэгты!» гэхэ мэтын уряа лозунгнуудые олоор харанабди.

Барилгашад эсэхэ сусахые мэдэнгүйгөөр, эршэ ехэтэйгээ ажалланад. Ингэжэ сэрэгэй үедэ худэлмэрилhэн байгаабди гэжэ худэлмэришэд өөhэд хоорондоо хөөрэлдэнэ. Ажалай эмхидхэлые зүбөөр табижа шадаа. Эндэ ажалгүй хүн байхагүй. Үдэр бүриин түсэб нарин нигтаар зохёогдоно. Мүн хэрэгтэй болохо материалнуудынь саг болзор соогоо үгтэнэ.

Энэ коллективэй эгээн эрхим hайн юумэнь юуб гэхэдэ, тэдэнэр заhабарилгын худэлмэриие гансал hайн шанартайгаар бүтээхые эрмэлзэнэ. Тиигэжэ эршэтэ худэлмэриин эхилhэнэй hүүлээр конструктор Генлин ба главна механик Иванов гэгшэд хүшэр хүндэ худэлмэриие механизацилгын түбэгтэй асуудалые амжалтайгаар шиидхэбэ. Энэ худэлмэриин хэды шэнээн ехэ байhаниие гансахан нэгэ тоо гэршэлнэ. Задалгадаhан нэгэ пеэшэнhээ хэрэггүй болоhон 200 тонно хирпиисэ зөөбэрилэгдэжэ хаягдаха байба. Энээнэй урда жэлнүүдтэ энэ худэлмэриие улаан гараараа хэдэг байгаа hэн. Тиихэдэ ааг 40 хүн 4 сүүдхэ соо носилкаар гаргаа тээшэнь хирпиисэнүүдые зөөбэрилжэ хаяад, тэрэнэй hүүлээр автомашинада ашажа абаашадаг байгаа.

Мүнөө жэлдэ тус заводой новаторнууд энэ худэлмэридэ тусгаар транспортёр байгуулжа, задалгадаhан пеэшэнэй хирпиисэнүүдые сэхэ машина дээрэ ашаха аргатай болгоо. Тиихэдээ хэрэгтэй болохо материалнуудаа бог шоройтой холихогүй тушаа онсо анхаралаа табина.

Үйлэдбэриин процессүүдые механизировалхэ хэрэгтэ механическа цехын начальник Николай Павлов, машинно-ванна цехын начальник нүхэр Алексей Бутаков, слесарьнүүд-монтажнигууд нүхэд Ефимова, Бутакова болон Борисова гэгшэд эдэбхитэйгээр хабаадажа, хододоо ажалай үндэр бүтээсэнүүдые туйладаг байгаа.

Нёдондо жэлдэ иимэ пеэшэн соо 80 тонно эбдэрhэн шэл хэхэдээ 2540 час худэлмэрилхэ сагаа гаргашалаа hэн. Теэд, мүнөө жэлдэ энэ худэлмэриие механизировэлhэнэйнгээ ашаар, ороидоол 270 час соо хэжэ дүүргээ. Тиигэжэ 400 мянган түхэриг гүрэнэй мүнгэ арбилhан байха

Шэлэй заводойхид ехэхэн худэлмэри бүтээбэ гэшэ. Энэ тон харюусалгатай ажал худэлмэриин бүтээгдэжэ байхада, тус заводой коллективэй олон мянган, гэшүүд стахановска ажалаараа суурхаhан хүнүүд тухай дуулахадаа ехээр омогорходот байба. Тэдэнэй тоодо нүхэр Бутакова, Борисова болон Ефимова гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууудай гэшүүдые харадаг байгаабди. Мүн нүхэр Ф. Д. Переверзевагай хүтэлбэрилдэг бригада эгээн харюусалгатай худэлмэри дүүргэхэдээ, эрхим показательнуудые харуулаа hэн.

Тиихэдэ үндэр бүтээсэтэйгээр ба эрхим шанартай худэлмэреэрээ урдань ахалагша стекловар байhан М. И. Никашев, хоёрдохи зэргын мастер Лоскутов гэгшэд суурхаа. Мүн тэрэшэлэн стахановецууд Костина, Заики, Кисенков, Сальников, Садовников, Аксенович гэгшэд ажалай алдараар нэрэнүүдээ суурхуулба.

Мүн тус заводто тэрэнэй хүршэ предприятинууд туhалаа. Тэдэ предприятинуудай зарим худэлмэришэдые шэлэй заводой коллектив магтана. Нүхэд Тепляков, Лешук, Поляков, Афанаьсев, Петенко, Балаганский болон Блиндухов гэгшэд стахановскаар ажаллаhан байха юм.

Hаяхан ФЗО-гэй hургуули дүргээд, каменщигай мэргэжэл олоhон залуу мастернууд нүхэд М. Рекутова, Иванов, Шестаков, Калашников, Посохов болон бусад үндэр бүтээсэтэй ажалаараа алдар суутай хүнүүд болонхой. Эдэ залуу худэлмэришэд хадаа манай заводто үни удаан худэлмэрилжэ, мэргэжэл ехэтэй болоhон пенсионернүүдтэй хамта ажаллажа эрхим жэшээ абаба гээшэ гэжэ тус заводой главна инженер нүхэр Галочкина омогтой дорюунаар мэдүүлнэ.

Нил Ефремович Кушнарёв, Иван Ефимович Левшуков гэгшэд эдэ залуушуулые шэл хайлуулха пеэшэнэй заhабарилгын «нюусада» hургаhан байна.

Мүнөө энэ амжалтаараа омогорхоhон, шэлэй заводойхид август hара соо шэл бүтээн гаргаха даалгабари үгышье hаа, 40 мянган квадратна шэл Эхэ орондоо үгэхын түлөө эршэ ехэтэйгээр тэмсэжэ байнад.

РЕСПУБЛИКЫН ҺОНИНУУД

Комсомолецуудай абаһан уялга

«Иосиф Сталин» гэжэ теплоходой командын жэшээгээр Зүүн Сибириин пароходствын Селенгинскэ районно Управлениин «В. Маяковский» гэжэ пароходой комсомольско-залуушуулай команда навигациингаа табанжэлэй түсэбые сентябриин 10-да дүүргэхэ гэһэн уялга абаба. Тиихэ зуураа өөрынгөө судные техническэ һайнаар барижа, 4 навигациин үе соо заһабари хэнгүйгөөр хүдэлмэрилхэбди гэбэ.

Мүн иимэ уялга «Чаадаев» пароходой команда абаа.

В. Усов.

Залуу хажууршадай амжалта

Иволгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ худөө ажахын артелиин 16 наһатай залуу хажууршад Андрей Нимаев ба Даши Балданов гэгшэд үбһэ хуряалга дээрэ социалистическэ мүрысөөнэй үүсхэлшэд болонхой. Эдэнэр үдэр бүхэндэ 0,55 гектарһаа 1 гектар хүрэтэр үбһэ сабшажа, нормоёо хододоо үлүүлэн дүүргэнэд.

Андрей Нимаев 15 хүдэлмэриин үдэр соо 9,7 га сабшаа. Энэ үе соогоо 42,48 ажалта үдэр олоһон байна.

Эдэ хажууршадай жэшээе колхозой эдиршүүл — Бадамацырен Аюшеев, Балжин Ринчинов, Василий Бальжиров, Тамара Шарапова, Нима-Ханда Бадмацыренова ба бусад даганад. Эдэ эдиршүүл бултадаа нормоёо дүүргэнэд.

Социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана

Иволгын аймагай колхозуудай һүнэй-товарна фермэнүүдэй социалистическэ мүрысөөндэ Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой МТФ (даагшань нүхэр Н. Ворохов) түрүүлжэ ябана. Эндэ нютагай һайжаруулагдаһан үүлтэрэй 27 һаамхай үнеэнһээ энэ оной 7 һарын турша соо 28.179 литр һүн һаагдаа. Тэрэнь үнеэн бүхэнэй 1043 литр болоно. Үнеэн бүриһөө һү һаалгынь жэлэй түсэб 1300 литр байха юм:

Каленовско сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин МТФ һү һаалгаар хоёрдохи һуури эзэлбэ. Энэ МТФ 77 үнеэнһээ 77099 литр һү һаагаа. Энэнь үнеэн бүриин 1001 литр болоно.

Л. Бондаренко.

Уялгаяа дүүргэбэ

Үйлэдбэри дээрэ үндэр культура сахиха гэһэн Ворошинай үүсхэлээр ПВЗ-гэй вагонно-пассажирска цехын утилизациин участогай коллектив июнь һарада абаһан уялгаяа дүүргэбэ. Июнь ба июль һарануудаа соо энэ участогай коллективэй хүдэлмэришэн бүхэнэй ажалайнь бүтээсэ 20 процентээр дээшэлээ. Мүн паровозой детальнуудые хэрэглэлгээр 10.000 түхэригэй алмалта хэбэ.

Шүдэнэй гигиенэ тухай

Шүдэнүүдые элүүр байлгаха ябадал ехэ шухала удхашанартай. Элүүр шүдэнүүд бэеэ элүүр мэндээр абажа ябахада туһалдаг гэшэ. Шүдэнүүд үбшэн байгаа һаа, бэеын элүүртэ тон муугаар нүлөөлдэг юм. Ушарнь, хэрбээ аман соо үмхи муу шүдэнүүд бии болоо һаань эдеэ хоол муугаар жажалагдадаг, үлтиргэгдэдэггүй юм. Муугар жажалагдаһан эдеэн хотодо орохдоо тэрэнэй ажалые ехэ болгожо, түбэг ушаруулдаг, тиин хотын зүб ажал ба организмын нормальна тэжээл эбдэрдэг байна. Үмхиржэ гэмтэһэн олон шүдэтэй гү, али ороидоо шүдэгүй хүнүүдтэ гэдэһэ доторой үбшэнгүүд бии болодог байна.

Гэмтэһэн шүдэнүүд хурса үзүүрээрээ хэлэ, мүйлэ зурадаг байна. Тиигэжэ, аманай нимгэн халиһанда яра гарадаг юм. Шүдэнүүдэй бүрин бүтэн байлгахаһаа манай үгэ хэлэнэй тодо һонорнь дулдыдана. Шүдэгүй хүнүүд бүдэхи һулаар хэлэдэг, гэдэнэй хэлэһэн үгэнүүдынь тодо бэшэ байдаг. Мүн шүдэнүүдээ гээхэ ябадал хүнэй нюур шарайе гутаадаг, юуб гэхэдэ, хасар саашаа хонхойжо, нюурай байдалда хүргэнэ түхэл үзүүлдэг.

Хүнэй шүдэнүүд яһан шэнги хатуу бүхэ бодоһоо—дентинһээ бүридэнэ. Мүйлэ дороһоо гараһан шүдэнэй хахадынь хүнэй организмын эгээн хатуу зүйл болохо эмаляар хушаатай байдаг. Шүдэн соо зөөлэхэн зүйл— пульпа байдаг, тэрээн руу шуһанай ба лимфатическа һудаһануудаа, нервнүүд ородог байна.

Эмаль ба дентинэй эбдэрһэн шалтагаанаар шүдэн үбдэдэг юм. Шүдэн болбол гол түлэб «карнос» гэдэг үбшэнөөр үбдэдэг байна. Гигиенын журамуудые эбдэхэ, буруугаар эдеэлхэ, эдеэндэ витаминуудаа ба минеральна дабһануудые багаар хэрэглэхэ гэхэ мэтын шалтагаануудаар шүдэнэй энэ үбшэн хүгжэдэг байна.

Эдеэ эдихэдэ шүдэнүүдэй хоорондо хабшуулдажа үлэһэн зүйлэй үжэхэдэ, тэндэһээ эмалиие эбдэдэг бодоснууд гарадаг юм. Эмалиин эбдэржэ нүсэгэрһэн газарта дентин түргөөр эбдэрэжэ хонхойдог, тиигээд тэрэ нүхэниинь ехэ боложо, шүдэн үбдэжэ эхилдэг байна.

Дары түргэнөөр эмнүүлээгүй һаа, нимгэн пульпа булгайжа гараад, тэрэнь хабдадаг ба тэрээндэ бага зэргэршье хүрөө һаа ехээр үбдэдэг байна. Тиихэ зуура, шүдэнэй узуурта эдеэрэ бии боложо, мүйлэ ба хасар хабдадаг, шүдэнүүд тон ехээр үбдэдэг, хүдэлмэрилүүлхэеэ, һүниндөө унтуулхаяа болидог байна. Шүдэнэй сүмэрхэйн гүнзэгы бэшэ, мүн пульпын нүсэгэрэжэ гараагүй байхада, шүдэнэй врачта дары хандажа, туһаламжа абаа һаа, шүдые амарханаар эмнэжэ болохо юм.

Шүдэнэй зөөлэн талань булгайжа гарашаһан байгаа һаа шүдые эмнэхэдэ нилээд түбэг бэрхэшээл тохёолдодог. Эмнэхэ үедэ шүдэн ехэ үбдэдэг юм. Шүдэнэй үбшэнгые анхарангүй, удаан эмнүүлэнгүй ябаа һаа, тэрэниие эмнэхэ аргагүй боложо, һугалан хаяха ябадалда хүргэдэг байна. Үбдэһэн шүдые дары эмнэжэ эхилээ һаа, тэрэниие абарха арга боломжотой юм.

Альвеолярна пиогрея гэжэ нэрэтэй үбшэн ехэ дэлгэрэнхэй байдаг. Энээгээр үбдэһэн хүнэй мүйлэнь гэмтэдэг, хабдадаг, эдеэрлэдэг юм. Тиихэдэ шүдэн хүдэлжэ унадаг байна. Энэ үбшэн хадаа нервнэ болон бусад үбшэлгэнүүдэй үедэ бии болодог юм. Энэ үбшэн халдабаригүй, үбдэжэ хүниие зобоодоггүй юм. Советскэ эрдэмтэд профессор Евдокимова ба профессор Мухонский гэгшэд энэ үбшэниие эмнэхэ ябадалда ехэ амжалтануудые туйлаа. Үбшэнэй түрүүшын тэмдэгүүдэй үзэгдэһэн дары эмнэжэ эхилхэ хэрэгтэй.

Өөрынгөө шүдэнүүдые элүүр бүтэн байлгахын тула һайнаар харууһалха хэрэгтэй юм. Шүдэнүүдээ порошоогоор сэбэрлэжэ байха хэрэгтэй. Гэр бүлын гэшүүн бүхэн тус тустаа шүдэнэй щёткотой байха ёһотой. Шүдэеэ сэбэрлэһэнэйнгээ һүүлдэ тэрэниие һайнаар угааха, хатааха хэрэгтэй. Шүдэнүүдээ элүүр бүтэн байлгахын тула бага наһанһаа эхилжэ, тэрээндэ тон ехэ анхарал табидаг байха шухала. Үхибүүдэй шүдэнүүд мүн лэ һайнаар харууһалагдаха ёһотой. Элүүр ба бэхи һайн шүдэнүүд хадаа хүнэй организмын нормальна хүдэлмэриин гол эрхэ нүхэсэлнүүдэй нэгэн мүн болоно.

Врач **Гумниц.**

Уралан нарижуулагшадай дурадхал

ПВЗ-гэй вагонно-товарна цехын слесарь нүхэр Панкин товарна вагонуудай тормозуудта электрогагнуури хэхэ оньһон арга олобо. Энэнь хоёр дахин түргөөр хүдэлмэрилхэ арга олгоно. Тиигээд энэ дурадхалынь жэл соо 7.500 түхэригэй алмалта үгэхэ байна.

Мүн энээнэй хоёрдохи дурадхалынь үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ. Тэрэнь үйлэдбэриин бүтээсые нилээдгүй дээшэлүүлжэ, жэл соо 5 мянган түхэригэй алмалта үгэхэ юм.

Тус заводой инструментальна цехын токарь Лаврешко комбинированнэ инструмент болохо зенкертэй үрэм бэлдээ.

Шубуунай фермэтэй болобо

Колхозно ба совхозно ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэб тухай тогтоолой үндэһөөр, Мухаршэбэрэй аймагай «Шэнэ байдал» колхоз Улан-Удын инкубаторна станциһаа тахяагай 400 дальбараа абажа, шубуунай фермэтэй болобо. Мүнөө шэнэ фермэдээ байра баряад, дальбараануудаа тэрээн соогоо оруулба.

А. Эрдынеев.

ФИЗКУЛЬТУРА БА СПОРТ

Физкультурнигуудай аймаг хоорондын матч

Һаяхан Тори тосхондоТориин ба Зэдын аймагуудай физкультурна коллективүүдэй хоорондо матч болобо. Энээндэ хүнгэн атлетигүүд, волейболистнар ба шатаршад хабаадалсаа.

Эрид шанга тулалдаанай һүүлээр,Ториин спортсменүүд командна түрүү һуури эзэлбэ.

100 метрын урилдаанда Лида Ковелина (Тори) 14,1 секундада ерэжэ, эхэнэрнүүд соohоо түрүүлээ. Бальчин Шагдуров (Петропавловка) мүн дээрэхи хэмжээнэй газарта 12,3 секунда соо гүйжэ ерээ.

Сабсаев (Тори) ба Шагдуров (Зэдэ) гэгшэд 140 сантиметр үндэрые харайһан байна. Мүн эхэнэрнүүдэй дундаһаа Шулунова (Зэдэ) харайлгаар түрүүлээ.

Тэрэшэлэн утые харайлгаар Шагдуров (Петропавловка), Аня Осипова (Тори) гэгшэд һайн үрэ харуулба.

800 метрын урилдаанда мүн лэ Шагдуров гаража ерээ. 400 метртэ эхэнэрнүүдэй дундаһаа Осипова (Тори) түрүүлбэ.

4 х 100 метртэ эхэнэрнүүдэй эстафетэ болоо. Мүн эрэшүүлэй классическа эстафетэ болобо. Энээндэ Зэдын эрэшүүлэй команда,Ториин эхэнэрнүүдэй команда түрүү һуури эзэлһэн байна.

Эрэшүүлэй волейбольно командануудай уулзалгадаториинхид булиба.

Мүн шатаршадай мүрысөөн болоо. Энээндэториинхид 5:3 тоотойгоор илаһан байна.

Шэнэ рекорд

Августын 21-дэ Улан-Удын ипподром дээрэ болоһон урилдаанай дүнгөөр гүрэнэй конюшниин «Милан» гэжэ азарга республикын шэнэ рекорд туйлаба. 1.600 метртэ нёдондоной рекорд 2 минута 18 секунда байһан һаань, энэ жэлдэ «Милан» азарга тэрэ дистанциие 2 минута 14 секунда соо гаталба.

Залуу худалдааша

Ториин аймагай Бургалтайн сельпогой центральна магазинай худалдааша Михаил Бальчугов худалдаа-наймаанайнгаа хахад жэлэй түсэбые 130 процент дүүргэбэ. Нүхэр Бальчугов магазинаа арюун сэбэрээр байлгахаһаа гадна, худалдан абагшадта ехэ һайнаар хандадаг байха юм.

Д. Замбалов.

Самоходно комбайн поли дээрэ гараба

Зангинай сомоной Калининай нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ самоходно комбайн худэлмэрилжэ эхилбэ. Энэ машина ямаршье һамшалтагүйгөөр ябана.

П. Демин.

А. ШАДАЕВ.

БАЛДАН ҮБГЭНЭЙ БАЯР

Шүрбэһэлиг бэетэй, доодо үргэндөө бууралтад гэжэ ябаһан һахалтай Балдан үбгэнтэй Чесанын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой һүнэй-товарна фермэ дээрэ бидэ уулзабабди.

Энэ үбгэн буландахи стол дээрэ сомоотой байһан номуудһаа нэгые аятайханаар ходо татан абаад, үни удаан харана. Тэрэнь Сталинай хуряангы биографи байба.

Үдэшын боро хараан таһаржа байһан үе. Гэр соо харанхышаг. Стол дээрэ шэлтэй лампа носоно. Балдан үбгэн номой хуудаһануудые һонирхон ирасагаан байһаар, лампын гэрэлдэ дүтэлжэ:

—Тархиш даа! Ород хэлэн дээрэ найнаар уншаха байгаа һаа, ехэл һонин ном байгаа ха даа,—гэжэ гэмшээд тэрэ номоо шэртэн хараһан зандаа байба.

—Сталинай биографи мэдэхэ гүт?—гэжэ манай харгын хани нүхэр Буханеев асууба.

—Мэдэхэ даа! Бурят хэлэн дээрэ уншаа һэм. Ородоор биража уншадаггүйшье һаа, хүршэ болохо Дорофей Масловтайгаа хоёр хэлэеэ холин барин, ямаршьегүй үгэ хүүрээ ойлголсоод лэ байгшабди,—гээд һанаа сэдьхэл дүүрэн янзатай, доодо үргэнэйнгөө һахалые эльбэргэ уруунь шобторжо эльбэсгээн һууба.

—Бурят хэлэн дээрэ һайн уншана гүт?—гэжэ нүхэр Буханеев һураба.

—Нюдэнэйнгөө шэл зүүгэдхибэл, ямаршьегүй уншаха байхаб. Дүрбэдэхи класста һуража байһан одхон басагамни ород алфавит дээрэ зохёогдоһон бурят-монгол үзэг бэшэг заажа, намаяа бүхэли курса дүүргүүлээ агша,—гэжэ хүхюунээр энеэгээд,—мүнөө залуушуул сагаан толгойтоноо һургадаг болоо. Тиимэнээ, бишье үбгэрхэ наһандаа бээлэйн шэнэхэн басагандаа ном заалгажа, юумэ ойлгодог, шэнэ һонинниие мэдэдэг болонхойб. Би мүнөө жаран долоодохёо хаража ябанаб. Минии эдир залуу ябахада баяд ноёдһоо бэшэ зон үзэг бэшэг мэдэхэһээ байтагай, гартаашье ном барягүй, «шэхэ дулии, нюдэ балай» байгаа. Мүнөө би «Бурят-Монголой Үнэн» газетэ болон номуудые хододоо һонирхон уншажа байдаг болооб,—гэжэ хөөрэбэ.

—Танай хөөрөөн тон һонирхолтой байна. Теэд, Та газетэ захина гүт?—гэжэ асуубабди.

—Захина даа, газетэгүй һуужа яажа болохоб? Газетэ уншажа заншаһан хүн нэгэ хоёр үдэр соо тэрэнэй таһалдашабал, һанаа сэдьхэлдээ нэгэл дутуу дундатай байдаг агша,—гэжэ Балдан үбгэнэй хэлэхэтэй сасуу, һү машинадажа байһан һаалишан һамган,—зүб даа,—гэжэ дуугараад, худэлмэреэ үргэлжэлнэ.

—Та газетэ захина гүт?—гэжэ Балдан үбгэн сэхэ асууба.

—Захигшалди даа.

—Танай нэрэ дээрэ газетын ерэһэниие юундэ һананагүйбиб.

—Һургуулида һуража байһан басагамни абагша.

—Тиинэ гү? Тиихэдээ болоо... Захихал хэрэгтэй зөөри агша. Заримдаа нюдэнэйнгөө шалабал Катя басагандаа уншуулаад, шагнажа хэбтэгшэб.

—Катя гэжэ гоё нэрэтэй басагатай байнат.

—Тэрэ басаганаймни һая гараад байхада минии дутын танил болохо ангууша Дорофей Маслович үүдэ орожо ерэһээр: «Үү, Балдан сасуутамни үхибүүтэй болобо гүш? Тушаан боложо баяр дээрэшни орожо ерэбэ хаб. Басаган хүбүүн хоёрой алиниинь бэ?»—гээд, энеэбхилэн байба.

—Басагатай болоолби даа,—гэжэ харюусабаб.

«Һайн! Һайн... Зай, басагандаа хэн гэжэ нэрэ үгөөбши?»—гээд, үлгынь дэргэдэ ерэжэ, һөөл дулааханаар үхибүүем хараад зогсоо һэн.

—Нэрэ үгтөөдүй байна гэбэб,—«Би өөрынгөө һамганай нэрэ үгэһүүб»—гэбэ тэрэмни.—Болохо,болохо баабайнгаа танил талын һамганай нэрые зүүхэдэнь тон һайн гээшэ гэхэдэмни,—Екатерина! — гэжэ нэрэ үгөө һэн.

—Аа, тамнай тиигээд Екатеринын аба гэжэ алдаршанхай гүт?—гэжэ мүнөөхи һаалишан һамган Балдан үбгэнһөө асуугаа һэн.

—Үнэхөөрөөшьс би тэрэнһээ хойшо Екатеринын аба гэжэ колхоз дээрээ алдаршанхайб. Тэрэ Дорофей нүхэрэймни нэрэ үгэһэн басаган мүнөө томо болоод, энэ жэлдэ дүрбэдэхи класс эрхим һайнаар дүүргээ. Дорофей нүхэрни хирэ болод гээд лэ басагаа һанааб гэжэ орожо ерээд, эрхэлүүлдэг юм. Дорофей Маслович ёһотойл һайн нүхэр даа. Нүхэрэй талаар юу хэлэхэб даа. Залуудаа тайгада суггаа агнажа ябахадаа зүһэмэт хэлеэмэеэ хубаажа эдигшэ һэмди. Кяхта басагамни ород ба бурят хэлэн дээрэ тэгшэ һайнаар һуража байнхай. Һургуули гээшэ юуншье болгохо байна даа.

«Һураһан далай, нураагүй балай» гэжэ арадай оньһон үгэ бии агша. Бээлэйн шэнээхэн басаганайнгаа ашаар, үндэр наһа наһалһан битнайшье эрдэмтэйхэн болонхойб. Энэ хадаа инаг түрэл советскэ Эхэ оронойнни, агууехэ Сталин багшымни намда олгоһон туйлай ехэ зол жаргал гээшэ,—гэжэ Балдан үбгэн хэмгүй ехээр баярлан омогорхон һуугаа һэн.

Хилын саана юун боло

☆ ☆ ☆

(ТАСС-эй телеграммануудһаа)

☆ ☆ ☆

ОКТЯБРИИН 2 — ЭБ НАЙРАМДАЛЫЕ ХАМГААЛГАДА ЗОРЮУЛАГДАҺАН УЛАСХООРОНДЫН ҮДЭР

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй саг үргэлжын комитедэй бюрогой коммюнике соо иигэжэ хэлэгдэнэ:

— Эб найрамдалые хамгаалгада зорюулагдаһан уласхоорондын үдэртэ бэлэдхэлтэй дашарамдуулан демократическа ехэ организациннуудай гаргаһан үүсхэл тухай мэдээсэлые соносоод, эб найрамдалые хамгаалгада зорюулагдаһан уласхоорондын үдэр болгон октябриин 2-ые баталаа. Тиихэтээ хамта, бюро хадаа дайнда эсэргүү тэмсэлдэ нэгэдэһэн бүхы оронуудай эрэшүүл ба эмэгтэйшүүлдэ уряалтайгаар хандаха гэжэ шиидхэбэ.

«СИБИРИИН ГАЗАР ДАЙДА ТУХАЙ ҮЛЬГЭР» ГЭЖЭ СОВЕТСКЭ ФИЛЬМ КАНАДАДА ЕХЭ ҺОНИРХОЛ ҮҮСХЭБЭ

Оттавадахи Советскэ Посольство дотор, «Сибириин газар дайда тухай үльгэр» гэжэ советскэ фильмые харалга болобо. Тэндэ дипломатическа корпусай гэшүүд, Канадын гадаадын хэрэгүүдэй Министерствын түлөөлэгшэд ба канадска олониитын түлөөлэгшэд байлсаа.

Советскэ энэ фильм шэнги иимэ һайхан үнгэтэй фильмнүүдые хараагүйбди, Голливудска үнгэтэ фильмнүүд энэ фильмдэ яабашье хүрэхэгүй байна. — гэжэ харалгада хабаадагшад мэдүүлбэ.

СТУДЕНТНЭРЭЙ УЛАСХООРОНДЫН МҮРЫСӨӨНДЭ СОВЕТСКЭ СПОРТСМЕНҮҮД НЭГЭДЭХИ ҺУУРИ ЭЗЭЛЭЭ

Студентнүүд-спортсменүүдэй уласхоорондын мүрысөөнэй дүн гаргахадань, спортивна 13 янзын мүрысөөнэй 8-дань хабаадаһан советскэ команда ниитэ дээрэнь нэгэдэхи һуури эзэлбэ. Хоёрдохи һуурние — Венгриин команда, гурбадахиие — Франциин команда эзэлһэн байна.

Советскэ спортсменүүд 113 алтан, 37 мүнгэн ба 32 бронзово медальнуудые абаа.

ХОЙТО КОРЕЯДЭ АРАДАЙ СУДЬЯНАРЫЕ БА АРАДАЙ ЗАСЕДАТЕЛЬНУУДЫЕ ҺУНГАЛГЫН ДҮНГҮҮД

Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын хойто хубида уездна ба городуудай арадай судьянар болоп арадай заседательнуудые һунгаха үедэ, арадай судьянарай кандидадуудта голосуудай 99,91 процентнь, тэрэшэлэн арадай заседательнуудай кандидадуудта голосуудай 99,75 процентнь үгтэһэн байна. Судьянар болон һунгагдагшадай 56 процентнь — хүдэлмэришэд, 9,7 процентнь — эхэнэрнүүд. Арадай заседательнуудай 34 процентнь — хүдэлмэришэд, 17,1 процентнь—эхэнэрнүүд байна.

АЛБАНИДА ҮХИБҮҮД ТУШАА ЕХЭ ОРОЛДОЛГО ГАРГАНА

Августын 26-һаа сентябриин 1 хүрэтэр Албани дотор «Үхибүүдэй недели» үнгэргэгдэхэнь.

Иимэ недели албанска эхэнэрнүүдэй Союзай үүсхэлээр тэндэ хоёрдохёо болохоёо байна.

Ургажа ябаа залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ ба гэгээрүүлхэ хэрэгтэ гүрэнэй зүгһөө тон ехэ анхарал табидаг, энээндэ зорюулан мүнгэ зөөри ехээр һомолдог байха юм.

1948—1949 оной һуралсалай жэлдэ доодо ба дунда һургуулинуудта 183 мянган үхибүүд һураба, энэнь нэгэ жэл соо 17 мянган һурагшад нэмэһэн удхатай. Хуушанай Албани доторхи эхин һургуулинуудта оройдоо 24 мянган һурадаг байһан юм.

Албанска эхэнэрнүүдэй хадаа «Үхибүүдэй недели» эдиршүүдэй эмхи зургаанай дэлмэриие шалгаха байна.

РУМЫНСКА АРАДАЙ РЕСПУБЛИКА ДОТОР АЖАЛШАДАЙ ЭЛҮҮРЫЕ САХИЛГА

Румынска хүдэлмэришэдэй ба правительство үргэн ажалшадай ажаһуудалые һайн ба элүүрые сахиха хэрэгтэй ехэ анхарал табижа байна.

Эхэ ба нилхасууд тушаа риин оролдолго анхаргагдана. Ороной тон булан тохойнуудташье дэй хэдэн арбаад шэнэ яслинууд, консультациннуд, үгэхэ центрнүүд, аргаламжзарнууд эмхидхэгдээ. Ороной ехэ санаторинууд болон тын гэрнүүд мүнөө үхибүүдэлдэ үгтэнхэй. 1948 ондо дай 33585 үхибүүд амаранүүдтэ ба хүүгэдэй зунай нуудта ошожо амарһан ондо тэдэнэй тоо 2 дахин 1947 ондо һү хубааха 6 дахан аад, нэгэхэн жэлэй соо 3540 хүрэтэрөө ургаһан юм. Һү үгэлгын центрнүүд бүри хахад миллион шахуу һү ажалшадай үхибүүдтэ 1945 ондо Румыни дотор та зорюулагдаһан ороидоо пансернууд байһан аад, 1684 болоһон байна.

ВЕНГРИ ДОТОР ХИЛЭЭ КАРТОЧКАГҮЙГӨӨР ҮГЭЛГЭ БОЛОБО

Ороной бүхы территориилээмэ карточкаар үгэдэг сентябриин 1-һээ хойшо тухайда Венгриин Министрүүдэй Советэй тогтоол тунхаглаагаа хадаа элбэг ехэ ургасын ба таряа бэлэдхэлэй амжаагаар ябажа байһанай үрэ дүнгэ.

Венгри дотор карточкаар үгэлгэ дайнай эхинһээ хойшо гү, али 8 жэлэй турша соо жэлөө. Правительство болон зониие эд бараагаар ба эдэ зүйлнүүдээр хангагдаха системые үе болоод лэ байгаа. Гэхэ зуура, хилэлэй үе болотор карточкаар байба.

СОВЕТСКЭ КИНОФИЛЬМНҮҮДЭЙ АМЖАЛТА

Советскэ ураньһайханай но-техническэ фильмнүүд дотор ехэ һонирхол үүсхэлагдажа байна.

Софиядахи научна фильм кинотеатр «Ангай зүргэ, техническэ нюдэн», «Сагаан гэхэ мэтэ советскэ научна нүүдые харуулха гэжэ даа оруулба.

Мүнөө «Македония», «Волгоор» гэжэ үнгэтэ ехэ һонирхол үүсхэжэ ба

ВЕНГРИИН ПРЕДПРИЯТИЙНҮҮД ДЭЭРЭ ҮЙЛЭДБЭРИИН БРИГАДАНУУД ЭМХИДХЭГДЭЭ

Үйлэдбэриин бригадануудаа гуулхын түлөө худэлөөн жэлдэ венгерскэ промышлаа эхилээд, мүнөө үргэн ехэ тайгаар дэлгэржэ ургэлжэлнэ.

Нёднон жэлэй эсэстэ 100 мянга үлүүтэй рынь 100 мянга үлүүтэй дые нэгэдхэһэн тиимэ 5 мянган бригадануудаа эмхидхэгдэнэ.

Үйлэдбэриин бригадануудаа рондо ажалай мүрысөөн дэлгэрээ.

Харюусалгата редактораар орлогшо Ц. Б. Б

МҮНӨӨДЭР КИНОТЕАТРНУУДТА

«Прогресс» — **«Райнис».**

«Эрдэм»—**«Гахайшан ба пастух».**

ХЛЕБОКОМБИНАДТА морёор ашаа зөөгшэд, грузчигууд, экспедиторнүүд, слесарьнүүд ба автохэрэгэй электригүүд *хэрэгтэй болобо.*

Улан-Удэ, ул. Каландаравилли, 32 гэһэн адресаар хандахада болохо.

БМАССР-эй Министрүүдэй Советэй дэргэдэх промкооперацийн Управлениин *аппарадта ажалшадай* **бухгалтер-ревизорнууд,** *мүн хүдөө гаражаа* [illegible] *нүүдтэ худэлмэрилхэ бухгалтернууд тон* [illegible] *тэй болоо.*

г. Улан-Удэ, ул. 29, кадрнуудай таһаг [illegible] *да болохо.*

РЕДАКЦИИН АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Унэн). ТЕЛЕФОНУУД: отв редактора—23; АТС—1-80; заместителей отв. редактора—7-85; отв. секретаря—3-23; отделов партийной и комсомольской культуры и быта—4-52; пропаганды и агитации—7-85; сельского хозяйства, промышленности и транспорта—6-84; переводов—3-23; писем трудящихся и информации—6-84 (2 зв.); объявлений 2-64 (2 зв.); Для междугородних

Н—12347. Типография Государственного газетного издательства при Совете Министров БМАССР.